VAPAUS

Ilmestyy tiistaina, torstaina ja lauantaina — Perustettu vuonna 1917

Canadan suomalaisten itsenäinen työväenlehti

No. 135 — Vol. XLVIII vuosikerta | SUDBURY, ONTARIO | Lauantaina, marrask. 14 p. 1964 | Saturday, Nov. 14, 1964

Elliot Lake on saastutettu radioaktiivisilla jätteillä

Yllättävä uutistieto siitä, että tiedetystä saastutuksesta ei ole ilmoitettu yleisölle; tilannetta on luvattu korjata nopeasti

Sudburylainen vanhempi radioasema aiheutti koko Keski-Ontariossa hämmästyksen paljastaessaan tiistaina, että Elliot Laken asukkaat sekä sadat ja ehkä tuhannet vierailijat ovat olleet kosketuksissa radioaktiivisten jätteiden saastuttaman Elliot-järven veden kanssa, ja että tämä saastutus on ollut "julkisena salaisuutena" visseissä piireissä viimeksikuluneen kahden vuoden ajan, vaikkei siitä olekaan suurelle yleisölle aikaisemmin tiedoitettu.

Nyt julkisuuteen saatujen tietojen mukaan Elliotjärven veden radioaktiivisuutta jätealueiden saastutus on ollut viimeksikuluneen vuoden ajan vaaratasanteessa ja sitäkin korkeammalla. Ja kuten sanottu, vaikka saastuneisuudesta on oltu tietoisia jo parin vuoden ajan, hallitusviranomaisten, terveysvirkailijain ja asianomaisten kaivosyhtiöiden toimesta ei ole varoitettu Elliot Laken noin 8 000 asukasta ja siellä käyneitä vierailijoita ja turisteja siitä vaarasta, minkä tämä saastutus voi aiheuttaa.

Ontario Water Resources Commissioni vahvisti Sudburysta julkaistun saastutustiedon torstaina ja selitti samalla:

"Tutkimukset ovat johtaneet siihen lopputulokseen, että vallitseva saastutusmäärä voi tulla vakavaksi jos sen sallitaan edelleen kehittyä ja siihen liittyy myös mahdollisuus eli olettamus, että nykyistä saastutustasoa ei pidetä tällä hetkellä vaarallisena niin kauan kun (saastutuksen määrää) voidaan alentaa pikaisilla toimenpiteillä niin, ettei siitä tule pysyvä saastutus."

Turvallinen vaaramäärä juomaveden radioaktiivisuutta on 10 10 "picocurea" litraa kohti. Vielä julkaisemattoman OWRC:n raportin mukaan on selitetty, että Elliot järven veden radioaktiivisuuden määrä nousi viimeksikuluneen vuoden aikana 12—14 "picocuriesiin" litraa kohti ja läheisyydellä olevan Quirke järven veden radioaktiivisuus määräksi on todettu 40—100 "picocurita" litraa kohti.

Elliot Laken kauppala saa vetensä Elliot järvestä ja Quirke järven rannalla, 10 mailia Elliot Lasta, olevat kaivokset ottivat käyttöönsä juomavetensäkin Quirke järvestä viime kesään asti, jolloin OWRC antoi niille määräyksen hankkia vetensä muualta.

Sudburyn piirin terveysvirkailija tri J. B. Cook sanoi torstaina julkaisemansa radiolausunnon yhteydessä, että viranomaisten ryhdyttyä toimenpiteisiin Elliot Laken tilanteen korjaamiseksi, väestöllä ei ole hälyyntymisen syytä. Hän vakuutti puolestaan, että väestön terveyssuhteita tullaan nyt huolehtimaan.

Quirke järvellä toimi yhteen aikaan viisi uranikaivosta, mutta nyt siellä toimii vain kaksi: Denison Mines Ltd ja Stanrock Uranium Mines Ltd. Denisonin sanotaan hankkineen uuden juomavesilähteen viime kesänä. Stanrockin virkailijat ovat kieltäytyneet selittämästä mistä he juomavetensä työläisilleen nyt hankkivat.

Elliot ja Quirke järvet eivät ole yhteyksissä keskenään.

Ontarion pääministeri John Robarts sanoi torstaina Torontossa olevansa vakuuttuneen siitä, että mitään vaaraa ei ole. Mutta samalla kertaa hän antoi OWRC:lle määräyksen antaa lausunnon tilanteesta mistä se on tähän asti ollut vaiti.

Radioaktiivisuus ainetta on "tailing-ksi" sanotussa jäteaineessa, mikä kertyy siitä mukaan kun uranium poistetaan "mokasta" ja tämä jäteaine on löytänyt tiensä Serpent joen vedenjakajaan, mikä käsittää suurimman osan Elliot Laken alueesta. OWRC:n julkaisemassa lausunnossa sanotaan:

"Joissakin tapauksissa uraniumjätteen jätteitä (tailings) ei ole tehokkaasti rajoitettu jätepaikoille pysyviksi, ja niissä tapauksissa on ollut merkkejä, että radiumia ja muita radioaktiivisia aineita on levinnyt ympäristöön."

Samalla kertaa komissioni myöntää, että laajakantoista saastutusta on tapahtunut: "Merkkinä siitä kuinka laajalle tämä saastutus on levinnyt, voidaan todeta, että sulanutta radiumia on löydetty lievissä määrin Serpent-joen suulta asti." Tämä on noin 20 mailia Quirke järvestä etelään.

VIIME TIEDOT

Ottawa. — Transporttiministeri Pickersgill on ehdottanut jotta liittoparlamentti nimittäisi kaksi tai kolme henkilöä kustakin maakunnasta laatimaan uudet valitsijapiirien rajat. Kysymyksessä on parlamentissa oleva edustus asukasluvun mukaan.

Sasebo, Japani. — Eilen ilmoitettiin, että japanilaisten mielenosoituksista huolimatta yhdysvaltalainen ydinvoimainen sukellusvene Sea Dragon oli laskenut laituriin täällä. Lukuisat japanilaiset riensivät kaduille sen jälkeen kun sukellusveneen 108-miehinen miehistö oli noussut maihin, huutaen "Jenkki, lähde kotiin" ja "Mene kotiin piru."

Echo Bay, Ont. — Eilen löydettiin 17 mailia itään Sault Ste. Mariesta sijaitsevasta Echo-järvestä kolmen hukkuneen metsästäjän ruumiit. Poliisin arvelujen mukaan neljäs metsästäjä on kohdannut saman kohtalon.

St. Catharines. — United Automobile Workers-union paikallisosasto on ehdottanut yleislakkoa Ontariossa torontolaisten kirjaltajien lakon kannattamiseksi.

Kiinan ja Neuvostoliiton lähestymistä odotetaan

Kiinan pääministeri viipynyt Moskovassa useita päiviä vallankumousjuhlallisuuksien jälkeen

Moskova. — Neuvostoliittolaisella taholla on suostuttu ehdotukseen, että lykättäisiin ensi joulukuussa pidettäväksi suunniteltu maailman sosialististen maiden neuvonpidot epämääräiseksi ajaksi, ilmoitettiin lähellä kiinalaista täällä vierailevaa edustajistoa olevista piireistä tällä viikolla. Tarkoituksena on pitää neuvostoliittolaisten ja kiinalaisten keskeiset neuvonpidot ensi vuonna.

Kiinalaisella taholla on jatkuvasti vastustettu aikaisemmin ehdotettua joulukuun 15 päivänä pidettäväksi suunniteltua alustavaa konferenssia, missä olisi valmistauduttu maailman kaikkia sosialistisia maita käsittävään konferenssiin ensi vuonna ja missä olisi keskusteltu perusteellisemmin Kiinan ja Neuvostoliiton välisistä iedologisista erimielisyyksistä.

Saatujen tietojen mukaan tämä valmistava konferenssi pidettänee ensi keväänä. Nyt on olemassa mahdollisuus, että Kiinan ja Neuvostoliiton välillä ryhdytään uuteen kahden maan väliseen neuvonpitoon asiasta. Viimeksi tästä keskusteltiin v. 1963 heinäkuussa Moskovassa. Tämä merkinnee myös sitä, että seuraavat keskustelut käydään Pekingissä.

Torstaina ilmoitettiin, että Kiinan pääministeri Tshou En-lai oli edelleenkin Moskovassa, mihin hän oli saapunut osallistuakseen Lokakuun vallankumousjuhlaan. Kommunistipiireistä vihjailtiin, että oli tapahtunut jossain määrin edistymistä Kiinan ja Neuvostoliiton lähentymisessä.

Epävirallisten tietojen mukaan Tshou En-lai on tavannut Neuvostoliiton kommunistipuolueen sihteerin Leonid Brezhnevin vähintään kaksi kertaa ja keskustellut hänen kanssaan ainakin kaksi tuntia kummallakin kerralla. Tshoun ilmoitetaan vierailleen myös Neuvostoliiton presidentti Mikojanin luona sitten Lokakuun vallankumousjuhlallisuuksien, jotka pidettiin viime viikon perjantaina ja lauantaina.

VIETNAMIN TULVISSA KUOLI EHKÄ 5,000

Etelä-Vietnamin hallituksen tilanne näyttää heikkenevän poliittisistakin syistä

Dan Nang, Etelä-Vietnam. — Saigonin pohjoispuolella olevassa kymmenessä maakunnassa kehittyi torstaina pahin tulvatilanne kuudenkymmenen vuoden aikana ja viranomaiset arvioivat, että tulvissa kuoli 5,000 ihmistä tai enemmänkin.

Viranomaisten arviointien mukaan tulvat ovat tehneet tuhoa ja eristäneet yhteenlaskien noin 7,000 neliömailin suuruiset alueet. Tuhansia ihmisiä joutui tulvan vuoksi kodittomaksi, joillakin alueilla tuhoutui kotieläimet miltei kokonaan. Tulvavedet veivät maantie- ja rautatiesiltoja mukanaan.

Saatujen tietojen mukaan tulvavedet turmelivat maan ainoan etelästä pohjoiseen kulkevan rautatien noin 200 mailin pituudelta. Se oli pää liikenneyhteys Saigonin ja tulvatilanteen alle joutuneiden alueiden välillä. Viranomaisten arviointien mukaan tarvitaan ehkä vuosikausia ennen kuin saadaan nämä liikennelaitokset ja välineet uudelleen normaalikäyttöön.

Monet ihmiset hukkuivat kun tulvavedet murtautuivat Wuang Ting maakunnan vuoristosta alas vieden viranomaisten arviointien perusteella mukanaan noin 14,000 ihmisasuntoa.

Yhdysvaltain sotilasviranomaisten antamien tietojen mukaan Quang Nam maakunnassa tuhoutui 1,400 asuntoa ja 36,000 muuta asuntoa vaurioitui. Asutusviranomaiset kertovat, että koko tämän maakunnan karja tuhoutui tulvassa. Kolmessa muussa maakunnassa sanotaan tuhoutuneen suurimman osan karjasta.

Tulvavedet veivät mukanaan sillan, mikä yhdistää Da Nangin Etelä-Vietnamin toisen divisionan pää

(Jatk. 4. siv.)

Kenian oppositio lopetti toimintansa

Kansan kannatuksen menettäneenä virallinen oppositio liittyi vapaaehtoisesti hallitusryhmään

Nairobi. — Keniasta tuli tiistaina ns. yhden puolueen maa kun Kenian Afrikan Demokraattisen Unionin (KADU) johtaja Ronald Ngala ilmoitti virallisesti, että tämä oppositiopuolue on lopettanut vapaaehtoisesti toimintansa, ja että sen jäsenet liittyvät hallituspuolueeseen.

Mr. Ngala, joka oli tiistaihin asti valtion palkkaa nauttinut opposition johtaja, johti puolueensa edustajat edustajahuoneessa oppositio paikoilta hallituspuolueen penkeille.

Samanlainen opposition liittyminen hallituspuolueeseen tapahtui senaatin istunnossa. Muun ohella tämä kehityssuunta auttaa hallituksen ehdotusta perustuslain muuttamiseksi niin, että Keniasta tulee joulukuussa tasavalta.

Nyt toimintansa lopettanut oppositiopuolue — KADU — on vastustanut tämän muutosehdotuksen hyväksymistä sillä perusteella, että se uhkaa hävittää alueelliset hallinto valtuudet Keniasta. Oppositio joutui kuitenkin muutama päivä sitten tunnustamaan poliittisen häviönsä asiassa.

Mr. Ngalan siirtyminen seuraajineen hallituspuolueen kannattajaksi aiheuttaa sen, että Jomo Kenjatta saa muiden kansalaispiirien lisäksi myös Kenian rannikkoalueen heimojen ja Baluba kieliryhmän kannatuksen.

Mr. Ngala muodosti Keinan hallituksen v. 1961, eli pian sen jälkeen kun afrikkalaisten poliittiset puolueet saivat Lontoon konferenssin jälkeen uudelleen toimituvan Keniassa. Enemmistöä silloinkin edustanut Kenian Afrikan Kansallinen Unioni kieltäytyi hallitukseen liittymistä, ellei brittiläisten vankina ollutta Keniattaa vapauteta ensin.

Myöhemmin kun Kenian Afrikan Kansallisunio suostui — Keniattan saatua vapautensa — kokoomus hallituksen muodostamiseen KADU:n kanssa, Ngala tuli yhdeksi hallitusministeriksi — mutta kun viime vuoden toukokuussa suoritettiin vaalit, niin Keniattan johtama KANU puolue sai ylivoimaisen voiton ja vaalitappion kärsinyt Ngalan johtama KADU jäi oppositioasemaan.

Sen jälkeen on KADU puolueen kannatus jatkuvasti heikentynyt. Monet sen edustajista ovat edustuslaitoksessa menneet oma aloitteisesti hallitusryhmän puolelle.

Palattuaan Britannian maailmanyhteisön pääministerien konferenssista ja Kairosta pidetystä Afrikan yhtenäisyyskokouksesta, mr. Keniatta on puhunut jatkuvasti yhden puolueen hallitusjärjestelmän siirtymisen puolesta, mutta samalla hän on korostanut, että sellaiseen lopputulokseen on päästävä luonnollisella tavalla, eli vapaaehtoisesti ja ilman lainlaadinnallisia toimenpiteitä.

E-Afrikan valtaluokka ei halua Britannian ja Yhdysvaltain vaikutusta

Hallitus taistelee television tuonnista maahan brittiläisine ja amerikkalaisine filmeineen.

Johannesburg, Etelä-Afrikka. — E elä-Afrikan vähemmistönä olevat valkoihoiset hallitsijat, jotka ovat vaatineet poliittista vapautumistaan Britannian vallanalaisuudesta, ovat ryhtyneet uuteen kampanjaan — television maahan tunkeutumisen estämiseksi.

Hallituksen käsitys on se, että jos Etelä-Afrikassa ryhdyttäisiin myymään televisiolaitteita suuremmassa määrässä, niin siten voitaisiin kaataa valkoihoisten (afrikaanerien) valta.

New York Times-lehden kirjeenvaihtaja kirjoittaa täältä siinä sävyssä, että voimakkaan Anglo-American yhtiön puheenjohtaja Harry Oppenheimer ja useat muut Etelä-Afrikan kaivosteollisuudesta kiinnostuneet henkilöt pyrkivät tuomaan television Etelä-Afrikkaan.

Pääministeri Hendrik Verwoerdin johtama hallitus on jatkuvasti vastustanut television sallimista maahan. Postilaitosministeri tri Albert Hertzog on nyt asettautunut avoimesti television maahan tuontia vastaan. Hallituksen äänenkannattaja Die Vaderlandille antamassaan lausunnossa hän sanoo:

'Ulkomaalaiset rahamiehet ovat käyttäneet televisiota sellaisenaan voimakkaana aseena kaivaakseen maata valkoisen ihmisen moraalin alta ja vieläpä hävittääkseen suuria val akuntia.

"On varmaa että tämän aseen avulla ja brittiläisistä ja yhdysvaltalaisista filmeistä suuresti riippuvaisen afrikkalaisen television avulla he voisivat lyhyessä ajassa saavuttaa myös valkoisen Afrikan eristämisen."

Kysymys televisiosta on käynyt yhdeksi tärkeimmäksi keskustelun aiheeksi E elä-Afrikassa tällä hetkellä. Vallassa olevan kansallispuolueen jäsenet ovat ehdottomasti sitä vastaan — ainakin avoimissa keskusteluissa — ja yhdistynyt ja edistyspuolue ovat yhtä varmasti television Etelä-Afrikkaan tuomisen puolesta.

Tarkkailijat täällä ovat sitä mieltä, että jos televisio otettaisiin käytäntöön Etelä-Afrikassa, niin se voisi tässä vaiheessa johtaa valkoihoisen kansan englantilaistumiseen, mistä nykyisen valkoihoisen valtaluokan mielestä olisi vahinkoa sille itselleen.

E elä-Afrikan nykyinen hallitus edustaa pääasiallisesti noin 1,800,000 Afrikassa valkoihoisista vanhemmista syntynyttä afrikaaneria.

'Vaikeuksia edessä' julisti Dean Rusk Kiinan hallitukselle

Washington. — Yhdysvaltain ulkoministeri Dean Rusk julisti keskiviikkona, että Yhdysvaltain ja Kiinan välillä on odotettavissa "vaikeuksia tulevaisuudessa" ellei Peking lopeta "subversiivista" toimintaansa Kaakkois-Aasiassa ja luovu vaatimuksistaan Formosan suhteen.

Ulkoministeri Rusk antoi tämän julistuksen TV lausunnon yhteydessä selostaessaan, että Yhdysvallat vastustaa edelleen Kiinan laillisten oikeuksien palauttamista YK:ssa.

Rusk sanoi, ettei hän usko Kiinan jäsenoikeuksien saannin johtavan muutokseen Kiinan "taisteluhenkisessä ohjelmassa".

Toisin sanoen, hän teki tiettäväksi, että Washington valmistuu uuteen taisteluun, jonka tavoitteena on estää Kiina saamasta sille kuuluvaa laillista paikkaa YK:ssa.

Ontario järven veden pinnan laskeutuminen huolestuttaa

Toronto. — Tieto siitä, että Yhdysvaltain armeijan insinöörit olivat ennustaneet jotta Suurten Sisäjärvien verkostossa olevan Ontarion järven pinta laskee ensi kevääseen mennessä nykyisestäkin vielä alhaisempaan tasoon, on aikaansaanut suurta huolestuneisuutta täällä.

Laivausyhtiöiden ja huvipursien omistajat sanoivat, että jos niin tulisi tapahtumaan, niin se aiheuttaisi heille suuria vaikeuksia, veden pinnan ollessa nyt jo alempana kuin se on koskaan aikaisemmin ollut.

Yhdysvaltain armeijan insinöörien laskelmien mukaan veden pinta laskee ensi kevääseen mennessä 240.5 jalkaan yläpuolelle meren pinnan nykyisen tason ollessa 242.5 jalkaa. Aikaisemmin todettiin v. 1934 pinnan olleen 240.9 jalkaa merenpinnan yläpuolella alhaimmillaan ollessaan ja korkeimmillaan 243 jalassa v. 1958.

Toronton yliopiston Suurten Sisäjärvien instituutin johtaja professori George B. Langford sanoo, että Yhdysvaltain armeijan insinöörien ennustuksiin voidaan luottaa ja että niin Toronton kuin Hamiltoninkin satamissa voidaan todeta ensi keväänä, että järven pinta on laskenut siitä mitä se on nykyään. Kuitenkin hän oli eri mieltä eräiden yhdysvaltalaisten kanssa siitä että järven pinnan laskemisen johdosta kalakanta tulisi vähentymään.

Toronton satamakomission johtaja Ernest D. Griffith on kuitenkin ilmaissut olevansa sitä mieltä, että Ontarion järven pinta ei laske ensi kevääseen mennessä siinä määrässä kuin on ennustettu Yhdysvaltain armeijan insinöörien taholta. Hän on sitä mieltä, että veden pinta ei laske alle 243 jalkaa yläpuolelle merenpinnan. Mr. Griffith sanoi, että jos vedenpinta laskee siinä määrin kuin on ennustettu Yhdysvaltain armeijan insinöörien taholta, niin silloin tulee ruoppaaminen laiturien läheisyydessä ja satamassa paljon vaikeammaksi.

Laivausyhtiöiden edustajat ovat tähdentäneet, että jos veden pinta laskee siinä määrin kuin on ennustettu, niin se merkitsee, että laivojen on kevennettävä lastiaan — että ne eivät voi ottaa vastaan normaalista määrää, joka sellaisenaan merkitsisi laivausyhtiöiden tulojen vähentymistä.

Myös huvipursien omistajat ovat huolissaan sen johdosta, että on odotettavissa veden pinnan laskeutuminen. Jos niin tapahtuu, niin silloin näiden on pyydettävä lisää ruoppausta laituriensa läheisyydessä. Jotkut huvipurisen omistajat sanovat, että veden pinta on kokonaista 18 tuumaa alhaisempi kuin normaalista ja että joidenkin aluksien kölit ovat jo koskeneet pohjaa.

Lontoo. — Englantilaiset tiedemiehet ovat kehittäneet uuden antibioottisen lääkkeen, jota väitetään huomattavimmaksi keksinnöksi sitten penisilliinin, ilmoitettiin Lontoossa.

Uusi antibiootti on saanut nimekseen Ceporin. Sen sanotaan olevan yhtä tehokas kuin penisilliini, vaikuttavan nopeammin, olevan halvempi tuotantokustannuksiltaan, ja sopiva potilaille jotka ovat allergisia penisilliinille.

Nkomo pidätettynä laittomasti

Salisbury. — Rhodesian ylioikeus antoi torstaina rotusyrjintäohjelmastaan tunnetulle pääministeri Ian Smithille tuntuvan iskun julkaisemalla päätöksen, jonka mukaan afrikkalaista kansallismielisten johtajaa Joshua Nkomoa ja kuuttatoista muuta afrikkalaista on pidetty laittomasti vankina.

Ylioikeuden päätuomari sir Hugh Beadle ja kaksi muuta tuomaria ilmaisivat yksimielisen kannan siitä, että "ehkäisy-pidätyslaki", jonka perusteella nämä 17 afrikkalaista on pidätettynä, on ristiriidassa perustuslain oikeuksien julistuksen kanssa.

Tuomarit antoivat päätöksensä täytäntöönpanolle aikaa marraskuun 20 päivään asti siinä mielessä, että hallitus voi vedota siitä kuninkaalliseen salaneuvostoon.

Kiina kunnioitti canadalaista lääkäriä

25 vuotta tri Norman Bethunen kuolemasta

Peking. — Kiinan kansantasavallan pääkaupungin kaikkien lehtien etusivuilla julkaistiin eilen tiedoitus siitä, että oli kulunut 25 vuotta siitä kun canadalainen lääkäri, tri Norman Bethune kuoli Kiinassa ollessaan vapautusarmeijan palveluksessa.

Kiinan kommunistipuolueen äänenkannattaja Kansan Päivälehti otsikoi selostuksensa: "Oppikaamme Bethunesta. Hän teki kaikkensa toisten puolesta ajattelematta itseään."

Montrealilainen lääkäri tri Bethune järjesti 1930-luvulla kiinalaisia lääkintäjoukkoja jotka osallistuivat toimintaan silloin kun Kiina joutui aseelliseen yhteenottoon Japanin kanssa. Hän kuoli saatuaan tartunnan suorittaessaan leikkauksia haavoittuneille kiinalaisille sotilaille. Hän jatkoi leikkauksien suorittamista vielä sittenkin vaikka hän oli itse sairastunut ja kovasti levon tarpeessa.

Pohjois-Kiinaan on rakennettu hänen nimelleen omistettu sairaala ja vuonna 1960 laskettiin liikkeelle kaksi postimerkkiä joissa kunnioitetaan hänen muistoaan.

Useimmissa lehdissä, sellaisissa kuin Kiinan nuorisouutiset, Työläisten päivälehti ja Terveysuutiset, julkaistiin ylistäviä kirjoituksia hänen työstään. Kiinan kommunistipuolueen puheenjohtaja Mao Tse-tung kirjoitti hänestä esseen.

Tervesyuutisissa julkaistussa kirjoituksessa sanottiin, että tri Norman Betuhne oli suuresti liikutettu sen johdosta, että Kiinan kansa ja sen vallankumouksellinen armeija oli tehnyt suuren työn ja osoittanut suurta urhoollisuutta.

Tri Bethune syntyi Gravenhurstissa, Ontariossa, v. 1899 presbyteerisen pastorin poikana. Hän opiskeli Toronton yliopistossa, mutta keskeytti opiskelunsa liittyäkseen Canadan asevoimiin ensimmäisen maailmansodan sytyttyä v. 1914 ollen 10. mies joka liittyi canadalaisiin asevoimiin. Hän haavoittui Ypressissä, Ranskassa, ollessaan Canadan sani äärijoukoissa ja hänet palautettiin kotiin v. 1915.

Tri Bethune läpäisi yliopistotutkintonsa v. 1916 ja palveli sen jälkeen kirurgina luutnantin arvolla Canadan laivastossa.

Tri Bethune osallistui Espanjan sisällissotaan tasavaltalaisten puolella vapaaehtoisena lääkärinä.

Bethune teki verensiirron alalla tutkimuksia jotka johtivat siihen, että verta voitiin säilyttää pitempiäkin aikoja käyttöä varten.

Tri Bethune kuoli marraskuun 13 päivänä v. 1939 Wupaishanissa, Shansin maakunnassa, Kiinassa.

U THANT HYLKÄSI LYKKÄYSEHDOTUKSEN

United Nations. — YK:n pääsihteeri U Thant hylkäsi torstaina Canadan ja kahden muun maan ehdotuksen, minkä mukaan yhteenotto YK:n finanssikysymyksistä olisi siirtynyt tuonnemmaksi.

Tämän ehdotuksen mukaan, jonka Canadan, Italian ja Japanin edustajat esittivät U Thantille aikaisemmin torstaina, olisi siirtänyt kahdella tai kolmella viikolla ensi maanantaiksi alkavaksi suunnitellun teknillisen avun konferenssin kokoontumisen.

Yhdysvallat on etukäteen julistanut, että se kieltäytyy antamasta tavanmukaista finanssiapulupausta tälle teknillisen avun konferenssille, elleivät avustettavat maat suostu äänestämään Washingtonin ohjeiden mukaisesti Neuvostoliittoa, Ranskaa ja eräitä muita maita vastaan sen vuoksi kun ne ovat kieltäytyneet maksamasta Kongon ja Lähi-Idän rauhanjoukkojen laskuja.

U Thant tiedoitti ainoastaan, että harkittuaan tehtyä lykkäysehdotusta puolelta ja toiselta hän on ilmoittanut ko. kolmelle maalle, että olisi äärettömän vaikeata siirtää teknillisen konferenssin alkamista tuonnemmaksi.

Asian johdosta arveltiin että Neuvostoliitto ja Ranska vastustavat tämän konferenssin alkamisen siirtoa. Kummatkin edellämainitut maat ovat kieltäytyneet Kongon ja Lähi Idän rauhanmenojen maksusta sillä perusteella, että niistä asiois a on tehty laittomia päätöksiä YK:n yleiskokouksessa.

Yhdysvallat vaatii "avustettavilta" mailta lupausta siitä, että ne äänestäisivät joulukuun 1 päivänä kokoontuvassa YK:n yleiskokouksessa Neuvostoliiton äänioikeuden riistämisen puolesta sillä perusteella, että NL on yli kaksi vuotta jäsenmaksurästissä. Ranska tulisi samanlaisen kohtelun kohteeksi vuoden 1965 alussa.

Kirjaltajia kehoitettu hylkäämään unionsa

Oshawalainen paino luvannut etuisuuksia jos kirjaltajat hylkäisivät unionsa

Toronto. — Neljä oshawalaista kirjaltajaa todisti tällä viikolla, että heille oli tarjottu palkankorotuksia, eläkkeitä ja virankorotuksia sillä ehdolla, että he luopuisivat union jäsenyydestä.

Miehet oliavt aikaisemmin Intercity Typesetting-yhtiön palveluksessa, joka lopetti liiketoimintansa viime heinäkuussa. He olivat esittämässä Ontarion työsuhdelautakunnalle pyyntöä luvasta saada nostaa syytökset kahta mainitun yhtiön virkailijaa vastaan.

Union taholta on syytetty, että Intercity Typesetters-yhtiön presidentti C. E. Stewart ja varapresidentti David Russel olivat loukanneet viittä kohtaa Ontarion työsuhdelaista yrittäessään saada työläisensä luopumaan unionsa jäsenyydestä.

Annetuissa todistuksissa sanottiin, että ko. miehet oli kutsuttu mr. Stewartin toimistoon sen jälkeen kun he olivat kieltäytyneet suorittamasta työtä General Printers-yhtiölle, minkä 25 kirjaltajaa on lakossa.

Kirjaltaja Harold Parrot sanoi, että unio oli sallinut heidän suorittaa viisi työtä General Printersille, jotka työt oli tavanomaisesti toimitettu Intercityn toimesta. Union taholta oli kuitenkin päätetty, että tämän firman työläisten ei ole suoritettava lisää näitä töitä.

Hän sanoi, että mr. Stewart oli väittänyt hänelle kesäkuun 22 päivänä, että yhtiö joutuisi vararikkoon jos sillä ei olisi mahdollisuutta suorittaa töitä General Printersille. Hän sanoi, että mr. Russellin läsnäollessa hänelle oli tarjottu täydellisesti maksettu eläke ja takuu työmahdollisuudesta jos hän suostuisi suorittamaan General Printersin tilaamia töitä.

Hän sanoi mr. Stewartin sanoneen hänelle: "Tulet toimeen ilman union jäsenkorttia."

Mr. Parrot kertoi, että hän kieltäytyi hyväksymästä tarjousta ja että hänet erotettiin työstä kahden päivän kuluttua.

Kuuro ja mykkä Elvin Wilson todisti kirjoittamisen avulla, että hänelle oli tarjottu $10 palkankorotusta mr. Stewartin taholta.

"Hän lupasi minulle palkankorotusta ja vanhemmuusetuisuuksia jos luopuisin union jäsenkortistani", kirjoitti mr. Wilson.

VAPAUS (LIBERTY)
INDEPENDENT LABOR ORGAN OF FINNISH CANADIANS
Established Nov. 6, 1917
Editor: W. Eklund — Manager: E. Suksi
Telephone: Office 674-4264 — Editorial 674-4265
Published thrice weekly: Tuesdays, Thursdays and Saturdays by Vapaus Publishing Co. Ltd., 100-102 Elm St. West, Sudbury, Ontario, Canada. Mailing address: Box 69
Advertising rates upon application, translations free of charge.
Authorized as second class mail by the Post Office Department, Ottawa, and for payment of postage in cash.
Member of the CANADIAN LANGUAGE-PRESS CLUB

TILAUSHINNAT

Canadassa: 1 vk. $9.00, 6 kk. $4.75, 3 kk. 2.75	USA:ssa 1 vk. $10.00 6 kk. $5.25	Suomessa: 1 vk. 10.50 6 kk. 5.75

"Tipottain" tulee liian hitaasti

Puhuen miltei tyhjälle salille — alahuoneen istunnossa oli erään uutistiedon mukaan silloin vain 18 liberaalia ja opposition penkkiriveissä 29, siis kaikkiaan 47 sielua — terveysministeri Judy LaMarsh antoi nykyistä vanhuudeneläkettä nauttiville canadalaisille sen hyvän uutistiedon, että voimassaoleva vanhuudeneläke kytketään elinkustannusindeksiin. Käytännössä katsoen se tarkoittaa sitä, että tämän ehdotuksen perusteella tulee vanhuudeneläke nousemaan silloin, jos elinkustannukset nousevat vississä määrässä. Sitä tervehditään ilolla.

Tämän järjestelyn heikkona puolena on tietenkin se, että eläkkeiden kohotus tulee "laahustamaan hintojen kohoamisen jälessä" — eläkettä korotetaan vasta sitten kun on jo pitkiä aikoja jouduttu maksamaan kohonneita hintoja kulutustavaroista. Mutta tästäkin heikkoudesta huolimatta me tervehdimme mitä lämpimämmin tätä ehdotusta, sillä tosiasia on, että dollariparkamme arvo alenee jatkuvasti, ilmaisten se itsensä tavaranhintojen jatkuvalla kohoamisella, ja siitä kärsivät ennenkaikkea juuri sellaiset kansalaiset, joilla on muutenkin aivan liian pienet tulot. Kun eläkeet kohoavat automaattisesti elinkustannuksien kohottua, niin se takaa eläkeläisille hieman paremman turvallisuuden huomisesta.

Teknillisesti puhuen tämä ehdotus tarkoittanee, että nykyinen $75 kuukausieläke kohoaa prosentuaalisesti samassa määrässä elinkustannusten kohoamisen kanssa kuitenkin sillä varauksella, että eläkemaksut eivät voi kohota minään vuonna 2 prosenttia enempää, huolimatta siitä, kuinka paljon elinkustannusindeksi kohoaa. Toisaalta otaksutaan järjestettävän niin, että jos elinkustannusindeksi kohoaa jonakin vuonna vähän vaille yhdellä pisteellä, silloin ei kohoa vanhuudeneläke lainkaan. Toisaalta, jos elinkustannusindeksi laskee — minkälaista ihmettä ei ole vielä toisen maailmansodan jälkeen nähty — vanhuudeneläke ei sidonnaisuudestaan huolimatta laske välittömästi, mutta seuraavana vuonna, jos elinkustannukset kohoavat jälleen, huomioidaan eläkemaksuja järjestettäessä se, että edellisenä vuonna elinkustannusindeksi laski jossakin määrin.

Käytännössä katsoen eläkemaksujen sitominen elinkustannusindeksiin tarkoittaa sitä, että jos elinkustannukset kohoavat vuoden kuluessa sanokaamme 1 prosenttisesti, silloin korotetaan eläkemaksua ($75) yhdellä prosentilla eli 75 sentillä kuukaudessa.

Kuten sanottu, tämä on kaikesta puutteellisuudestaan huolimatta lämpimästi tervehdittävä korjaus nyt vallitsevaan suureen hätätilaan.

Mutta valitettavaa on kuitenkin se, että terveysministeri LaMarsh ei katsonut vieläkään aiheelliseksi korottaa voimassaolevia eläkemaksuja ainakin sataan dollariin ja alentaa eläkkeelle pääsyikää 65 vuoteen miehille ja 60 vuoteen naisille.

Nykyisten hintojen vallitessa on $75 kuukausieläke aivan liian pieni. Se ei riitä mitenkään vanhempien kansalaistemme säädylliseen elämään. Tuskin se riittää sielun ja ruumiin yhdessä pitoon, jos ei eläkeläisen käytettävissä ole jotakin muuta tulolähdettä.

Toisaalta myöntävät asiantuntijat, että nykyinen eläkeikäraja, 70 vuotta on aivan liian korkea kun huomioidaan, että 40 vuotta täyttäneen miehen ja naisen on jo melko mahdotonta saada uutta työpaikkaa, jos hän joutuu syystä tai toisesta jättämään vanhan työpaikkansa.

Hyvä on, kuten sanottu, että eläkeläisten asemaa parannetaan edes tipottain, mutta tippaparannusmenetelmä on aivan liian hidasta nykyisessä myrskyn nopeudella kehittyvässä maailmassa.

Valitsijoilta muistutus

Viime maanantaina suoritettiin liittoparlamentin kahdet täytevaalit, joiden poliittisesta merkityksestä ei voitane erehtyä.

New Brunswickissa, Westmorelandin vaalipiirissä, selviytyi niskan päälle liberaalien ehdokas, mrs. S. H. Rideout. Hän tuli valituksi edesmenneen miehensä tilalle ja valtasi paikan edelleen liberaaleille.

Käytännössä tämä tarkoittanee, että Westmorelandin valitsijat ovat vielä "odottavalla kannalla" — he odottavat liberaalien lupaamaa Canadan eläkesuunnitelmaa, kansallista terveyshuoltopalvelua, ajan tarpeita vastaavien perustuslaillisten uudistusten toteuttamista sekä Canadan kansallisen, oman lipun ja oman kansallishymnin hyväksymistä.

Mutta vallan toisin tapahtui Ontariossa Waterloo South vaalipiirissä, missä Uuden demokraattisen puolueen ehdokas S. M. (Max) Saltzman tuli "aivan yllättäen" valituksi. Mainittu vaalialue on ollut vanhan torypuolueen tukilinnakkeena vuosikymmeniä — mutta siellä olivat valitsijat jo kyllästyneet niin paljon sekä konservatiivien että liberaalien kotkotuksiin, että antoivat kannatuksensa Uuden demokraattisen puolueen ehdokkaalle.

Konservatiivien filibusteri eli jarrutustaktiikka lippukysymyksessä, heidän kielteinen asenteensa Canadan kahden kansan "rauhalliseen rinnakkaiseloon" takaamissuunnitelmiin ja konservatiivien maho propaganda sosiaalisen huollon parantamisesityksiä vastaan oli aiheuttanut sen, että vuosikymmeniä — sukupolvesta toiseen konservatiiveja äänestäneet ja konservatiiveja aina valinneet kansalaiset sanoivat, että "riittää jo". Ja huomattuaan, että liberaalien kirjat eivät ole näiltä tiimoilta paljon sen puhtaammat, Waterloo South vaalipiirin valitsijat käänsivät peukalonsa maata kohti myös liberaalien kohdalta ja antoivat kannatuksensa edellämainitulle Uuden demokraattisen puolueen ehdokkaalle, mr. Saltzmannille.

Nähtäväksi jää, osaavatko vanhat puolueet ottaa huomioon Waterloo South vaalipiirin asukkaiden selvästi antaman varoituksen.

20 vuotta sodanjälkeisen Suomen Vapaan Sanan synnystä

Helsinki. — (KU) — Jääkauden loppuun vertaa Vapaa Sana-lehden ensimmäisessä sodanjälkeisessä numerossa lehden silloinen kulttuuritoimittaja, sittemmin päätoimittaja Raoul Palmgren fasismin häviötä — suurta historiallista murrosta, joka meillä Suomessakin ratkaisevasti muutti kehityssuunnan.

Kuin jäänlähtö oli se poliittinen ilmapiirin muutos, joka meillä tapahtui syksyllä 1944. Välirauhan solmimisen jälkeen avautuivat vankiloiden ja keskitysleirin portit niille jotka olivat mielipiteidensä vuoksi menettäneet vapautensa. Demokraattinen liike vyöryi esiin.

Tähän 20 vuotta sitten koettuun suunnamuutokseen kuului myös sanavapauden voitto — sen ensimmäisenä ilmentymänä oli Vapaa Sana-lehden perustaminen. Lehden ensimmäinen sodanjälkeinen numero ilmestyi marraskuun 7. päivänä. Tämä yli satatuhantisen painosmäärän saavuttanut julkaisu, joka aluksi oli viikkolehti mutta muuttui pian päivälehdeksi, merkitsi pitkän pimennyksen jälkeen tuhansille ja taas tuhansille samaa välttämättömyyttä kuin jokapäiväinen leipä tai ilma jota hengittää. Innostus ja uhrimieli lehden hyväksi oli valtava.

Sodanjälkeinen Vapaa Sana-lehden samanniminen edeltäjä oli ehtinyt ilmestyä jonkin aikaa jo syyspuolella 1940. Sen perustajina ja toimittajina olivat kuutosryhmän jäsenet. Lehden päätoimittajana oli K. H. Wiik ja toimitussihteerinä Kaisu-Mirjami Rydberg.

Sama kuutosryhmä muodosti uudenkin Vapaan Sanan rungon: sen ensimmäiseksi päätoimittajaksi tuli Väinö Meltti. Merkittävä osuus alkuvaiheessa oli tällöinkin K. H. Wiikillä.

EHTIIKÖ SANOMALEHTI-PAPERI AJOISSA?

Toimitus- ja toimistomateriaalista oli pula. Kirjoituskoneiden jopa kynien hankinnassa oli omat vaikeutensa puhumattakaan siitä, että ensimmäistä sodanjälkeistä paperipulan vuoksi tahtonut aina saada tarpeellista määrää paperia ajoissa. Monta kertaa jouduttiin jännityksellä odottamaan, tuleeko paperi tehtaasta painoon siksi hetkeksi, kun lehteä on määrä alkaa painaa. Joskus oli kysymys jopa minuuteista. Tapahtui myöhästymisiäkin, jopa niin että jakajat tulivat jo hakemaan lehteä, kun painokone vasta alkoi pyöriä, ja saivat sitten odottaa useita tunteja.

Puhelimistakin oli puute siihen saakka, kun päästiin siirtymään ensimmäisestä toimitushuoneesta hieman väljempään tilaan, Ajan Suunnan entiseen toimitushuoneistoon.

KOREHTUURILIUSKAT OLI SENSUROITAVA

Ensimmäisen toimituksen kokous jakoi tehtävät seuraavasti: Hertta Kuusinen kirjoitti artikkeleita sekä pakinoi nimimerkillä "tavallinen ihminen". Cay Sundström erikoistui ulkopolitiikkaan, Raoul Palmgren kulttuuriin sekä pakinointiin nimimerkillä "Kolokol". Myös Yrjö Räisänen — Sasu Punanen — oli lehden vakituinen pakinoitsija. Ontro Virtaselle jäi uutisten hankinta, urheilu ym. Lehden poliittisesta linjasta vastasi lähinnä päätoimittaja Väinö Meltti, mutta hän joutui suorittamaan myös paljon erilaisia käytännön tehtäviä, koska [illegible] oli parhaiten [illegible]. Niinpä hän joutui [illegible] taittamaan lehden, koska [illegible] ei ollut tilaa. Ensimmäisen vuonna 1944 ilmestyneen numeron valmistelussa oli suuri osuus myös K. H. Wiikillä. Eräässä vaiheessa oli alkuaikoina toimitussihteerinä Kaisu-Mirjami Rydberg, joka pakinoi "Uteliaan" nimimerkillä. Vuonna 1944 aikana liittyi toimituskuntaan vielä Hilkka Ahmala sekä seuraavan vuoden alkupuolella Irja Palmgren, joka sitten oli myös toimitussihteerinä.

Suursodan jatkuessa toimi vielä sensuurikin. Aluksi oli vietävä korehtuuriliuskat sensuurin ennen painamista. Sittemmin tuli sensuurin edustaja kirjapainoon tarkastamaan julkaisuja. Tämä vei luonnollisesti paljon aikaa. Eikä sodanaikaisen sensuurin edustaja suinkaan aina ollut yhtä mieltä Vapaan Sanan toimituksen kanssa siitä, mitä lehti saisi julkaista. Siinä jouduttiin käymään joskus tiukkaakin kamppailua.

MISTÄ KIRJAPAINO, MISTÄ HUONEISTO?

— Ensimmäisiä pulmia lehden perustamispäätöksen jälkeen oli kirjapainon ja toimitilojen etsiminen. Tämän ongelman ratkaisuun vaikutti suuresti entinen kansanedustaja Ville Vainio, jolla myös liikemiehenä oli suhteita kirjapainoihin, kertoi Vapaan Sanan ensimmäiseen toimituskuntaan kuulunut toimittaja Ontro Virtanen. — Monien vaiheiden jälkeen pääsimme entiseen Ajan Suunnan kirjapainoon, Kansakoulukatu 8:aan, ja myöhemmin saatiin Vapaan Sanan käyttöön myös tuon lakkautetun IKL:läisen lehden toimitustilat. Aluksi saatiin kuitenkin tyytyä vain yhteen pieneen huoneeseen, jossa kaiken lisäksi toimi myös vasta perustettu SKDL.

— Mieleeni on jäänyt elävästi se, miten SKDL, jolla ei ollut minkäänlaista toimipaikkaa, tuli Vapaaseen Sanaan pyytämään jonkinlaista "elintilaa": pääsihteeri Tyyne Tuominen ilmestyi Kansakoulukadun toimitushuoneeseen lapikkaat jalassa ja kädessään kantokassi, joka sisälti koko SKDL:n omaisuuden, kertoo edelleen toim. Ontro Virtanen. — SKDL saikin puolet ainoasta kirjoituspöydästämme. Ahdasta oli, mutta hyvä sopu antoi tilaa . . .

RAHASALKKU TÄYTTYI

— Monien alkuvaikeuksien aikana saimme tuntea mitä selvemmin sen, että uutta lehteä kaivattiin, sitä haluttiin auttaa ja tukea, tehdä sen puolesta uhrauksia. Eri puolilta maata saapui jatkuvasti rahalahjoituksia jopa tavallisissa kirjeissä. Niitä tuli niin paljon, että rahojen laskeminen oli monien muiden kiireiden vuoksi jätettävä iltaan: muistan miten isäni Erland Virtanen joka oli lehden taloudenhoitajana toi usein illaksi kotiin salkullisen rahaa. Sitä laskettiin sitten koko perheen voimalla. Samalla tuli yhä uusia tilauksia ja rahaa tilausta varten, vaikka asianomainen lähettäjä ei vielä edes aina tiennyt sitäkään mitä vuosikerta maksaa ja miten usein lehti ilmestyy.

Painosmäärä kohosikin vuoden 1945 maaliskuuhun mennessä huippuunsa, 110,000:een. Niissä oloissa ja pienissä tiloissa oli luonnollisesti paljon vaikeuksia niin suuren tilausmäärän hoidossa ja postittamisessa. Siinä tapahtui silloin tällöin virheitäkin, osoitelevyjen sekaantumista yms. Toimituksessa luettiin osoitekorehtuuria jopa jouluaattonakin ja samoin uudenvuoden päivänä, kun muulloin ei ollut aikaa.

"KUUTOSNÄYTTELY" JA TIETOTOIMISTO

Yleisön innostus ja mielenkiinto uutta lehteä kohtaan ilmeni myös siinä, että toimitus muodostui eräänlaiseksi "pyhiinvaelluspaikaksi" — ihmiset tulivat sinne käymään monine huolineen ja ongelmineen saadakseen neuvoja tai sitten vain nähdäkseen toimituksen. Tätä muisteli kymmenen vuotta sitten Kaisu-Mirjami Rydberg "Uteliaan" pakinassaan seuraavasti:

"— — — Lisäksi me olimme yleinen tietotoimisto ja kuutosnäyttely. Pitkienkin matkojen takaa, kelirikon ja liikenneruuhkan vallitessa tuli ihmisiä Helsinkiin varta vasten katsomaan, että ihan todellako lehti nyt ilmestyy. Tässäkö sitä näin rustataan! Vai tämän näköisiä ovat toimittajat. Miksei täällä olekaan kaikkia kuutosia nähtävinä? — — — Kaiken maailman asioita jouduttiin silloin hoitelemaan Vapaan Sanan toimituksessa. Asunnottomatkin hädässään toivoivat meidän hankkivan heille vaikka miten pienen sopen, 'sen verran että yöksi voisi oikaista itsensä ja ettei vettä niskaan sada'. Sotapolulle sortuneet hevoset, 'köyhän pienviljelijän ainoa Polle, joka vääryydellä vietiin' — olisi Vapaan Sanan pitänyt toimittaa takaisin, puhumattakaan mitä erilaisimmista virastoasioista, joita toimitusta pyydettiin hoitamaan 'kun kerran siellä Helsingissä olette'.

KYSELIJÄIN TULVAA JA KIRJERUUHKAA

— Kauan tukahdutettuna ollut tiedon tarve ikäänkuin ajamalla ajoi ihmisiä ottamaan yhteyttä Vapaan Sanan toimitukseen joko kirjeitse tai henkilökohtaisesti, kertoi toimittaja Hilkka Ahmala. — He kysyivät neuvoja omiin pulmiinsa tai paikallisyhdistysten perustamiseen. Selvää on, että työrauha toimituksessa oli miltei olematon.

Päivittäin lehdelle saapuva kirjeiden määrä oli valtava. Niiden käsittelyssä meni kokonaan yhden toimittajan työaika — yleisön osaston hoito annettiin Helvi Laineen tehtäväksi.

SINIMUSTA KALUSTO

Kun oli saatu tilat Ajan Suunnan entisestä toimitushuoneistosta, oli ensimmäisenä tehtävänä väliseinien pystyttäminen. Kirvesmiesten työ tehtiin toimitustyön rinnalla, ja toimittajat joutuivat hyppimään työpöytänsä ääreen lautakasojen yli.

Kalustus oli vanhaa Ajan Suunnan "perua". Värit olivat sen mukaiset: pöydät oli maalattu sinimustiksi ja sinimusta väri hallitsi jopa mustekynän varsia. Kirjahyllyyn oli jäänyt Hitlerin "Taisteluni". Mutta kalustus oli vielä riittämätöntä.

Vaikka rahaa tuli niin sitä myös meni paljon, ja taloudenhoitaja oli tarkka siitä mihin hankintoihin varoja voitiin panna. Käännöstyötä varten tarvittavat sanakirjatkin oli toimittajien tuotava kotoa, koska lehti ei niitä voinut hankkia.

VAPAA SANA — UUSI ILMIÖ

Tiedoitustilaisuuksien järjestäjille oli uutta ja outoa se, että nyt oli helsinkiläislehtien joukossa myös Vapaa Sana, joka oli otettava huomioon. — Toimituksen piiristä jouduin ehkä eniten käymään erilaisissa tiedotustilaisuuksissa, kertoo Hilkka Ahmala edelleen. — Tällöin oli usein tunnettavissa jonkinlainen hieman hämmentynyt ilmapiiri — isännät pyrkivät olemaan jopa erikoisen huomaavaisia Vapaan Sanan edustajalle ikään kuin peläten, etteivät tekisi "virheitä" suhtautumistavassaan.

Toimittajien vähyyden takia saattoi yksi ja toinen joutua yllättävienkin tehtävien eteen. Nykyiset urheilutoimittajamme saanevat sätkyn kuullessaan, että olen laatinut lehtiselostukset TUL:n ensimmäisiltä sodanjälkeisiltä liittojuhlilta! Ryhdyin tähän tehtävään oma-aloitteisesti, koska koko juhlat olisivat muuten jääneet selostamatta — urheilutoimittajanamme kun siihen aikaan oli henkilö, joka ei välittä nyt muusta kuin nyrkkeilystä.

Alkuvaikeuksista selviydyttyään Vapaa Sana vähitellen monipuolistui ja saavutti vakiintuneen aseman maamme sanomalehdistössä. Sen rinnalle perustettiin veljeslehti SKP:n äänenkannattaja Työnkansan Sanomat. Vuonna 1952 Vapaa Sana muutti Kotkankadulle uuteen lehdistötaloon. Molemmat lehdet yhtyivät sitten vuonna 1956 Kansan Uutisiksi.

Koko toistakymmentä vuotta kestäneen ilmestymisaikansa Vapaa Sana johdonmukaisesti toteutti sitä tehtävää, jonka se ensimmäisessä numerossaan oli itselleen määritellyt: "Jatkukoon elävä yhteistyö ja ehyt yhteisymmärrys sen ja laajojen työväen joukkojen kesken ja olkoon se edelleen järjestyneen työväestömme syvimpien ajatusten ja toivomusten tulkkina niinkuin varhaisemmankin lyhyen olemassaolonsa aikana."

T.V.

SYNTYMÄPÄIVIÄ

Karl Lehtinen Nipigon, Ont., täyttää perjantaina, marraskuun 13 pnä 72 vuotta.

John Raivo, Sudbury, Ont., täyttää perjantaina, marraskuun 13 pnä 74 vuotta.

Sam Rantanen, Balsam Creek, Ont., täyttää keskiviikkona, marraskuun 18 pnä 75 vuotta.

Yhdymme sukulaisten ja tuttavain onnentoivotuksiin.

Kirjeitä

SYDÄMELLINEN KIITOS

Tahdon näin julkisesti kiittää kaikkia, jotka tavalla tahi toisella auttoivat "Dangaardenin kansan" -näytelmän viimesunnuntaista esitystä, joka oli järjestetty allekirjoittaneen 52 vuotisen näyttämötyön "Kultajuhlaksi". Sydämellinen kiitos ensiksikin Edwin Suksselle, joka kaikkien muiden tehtäviensä ohella, ohjasi sekä yleensä piti huolen näytelmän onnistumisesta. Lämmin kiitos myös kaikille näyttelijätovereille, puvuston hoitajille, kuiskaajalle ja valaistusmiehille, kuiskarille y.m.

Aivan erikoinen kiitos Sudburyn Osastolle kauniista lahjasta, jonka tulen iäti säilyttämään kalliina muistona.

Sydämellisesti kiitän myös Toronton tovereita Lennard Hjorth'ia sekä Lempi ja Lauri Jokista. Ystävällinen huomaavaisuutenne [illegible] tu.

Kiitos myöskin omille pojilleni jotka asuvat kukin eri puolella tätä laajaa maakuntaamme perheineen erikoisen [illegible] ne, ja niinollen sain ne puhelimitse sähkeinä ja kirjeellisesti, jotka kaikki omalla tavallaan lämmitti mielen ja tehosti uskoa, ettei sittenkään näiden monien vuosien työ ole mennyt hukkaan.

Ikävältä vain tuntuu se seikka, että vanhin pojistani, Taisto, joutui onnittelunsa lähettämään Port Williamin sairaalasta, jossa hän on ollut jo pari kuukautta. — Toivomme tässä samalla sinulle pikaista tervehtymistä ja kotiin paluuta.

Lopuksi tahdon vilpittömästi kiittää myöskin tilaisuuteen saapunutta yleisöä — niitä ihmisiä, jotka jatkuvasti antavat kannatuksensa ja uhraavat roponsa, ylläpitääkseen suomalaisen amatöörinäyttämön työtä ja toimintaa.

Teitä kaikkia kiitollisuudella muistaen. — Aino Lahti, Sudbury Ont.

Jokatapauksessa on selvää, että canadalaiset ovat äärettömän väsyneitä parlamentin nykyiseen, "suunnitelmalliseen" saamattomuuteen. V a l i t sijat odottavat, että luvattu Canadan eläkelaki hyväksytään pikamarssissa, että alahuoneen istunnossa päätetään ilman tarpeetonta ajanhukkaa Canadan omasta kansallishymnistä ja Canadan omasta lipusta, ja että alahuoneessa ryhdytään päättäviin toimenpiteisiin Hallin kuninkaallisen komissionin ehdottaman pakollisen sairaushuoltopalvelun järjestämiseksi niin, että kaikki canadalaiset saisivat sairastuessaan varallisuudestaan ja asuinpaikastaan huolimatta käyttöönsä nykyisen lääkäri-, lääke- ja sairaalahoidon.

Mitä muut sanovat

JENKKEJÄ TULEE — LIIANKIN NOPEASTI

Saigon. — On helppo päästä sellaiseen lopputulokseen, että Etelä-Vietnamissa on liian paljon amerikkalaisia.

Pulmana on: minne sijoittaa heidät kaikki? Saigonin kaikki hotellit ovat täpötäynnä amerikkalaisia. Yhdysvaltain sotilashenkilökunta ottaa haltuunsa kaikki uudet hotellit heti niiden valmistuttua.

Baarit ja ravintolat ovat tulvillaan amerikkalaisia . . .

"Minä jatkan sanontaani että en tarvitse enempää miehiä, mutta heitä tulee kuitenkin jatkuvasti", sanoi eräs amerikkalainen eversti.

Eräs amerikkalainen lankesi kerettiläisyyteen ilmaisemalla mielipiteen, että USA vähentää puolella miesvoimaansa heikentämättä lainkaan sotaponnisteluja.

Käytännössä näyttää siltä, että mitä enemmän on amerikkalaisia, sitä vähemmän saadaan voittoja sodassa.

Saigonissa olevan USA:n apulaiskomentajan selostuksen mukaan on Etelä-Vietnamissa nyt 21,200 sotilaspukuista amerikkalaista. Tämä on lähes 5,000 enemmän kuin kolmisen kuukautta sitten. Siitä huolimatta on lisää miehiä tulossa.

Lähes toinen puoli Etelä-Vietnamissa olevasta amerikkalaisesta sotilashenkilökunnasta on keskitetty Saigoniin. Vaikka päämajarakennukset ovat niin täynnä amerikkalaisia, että ovat saumoistaan repeämäisillään, käydään Saigonin ympäristössä kiivaita taisteluja. Tämän vuoksi Saigonissa majailevat amerikkalaiset joutuvat usein vihollisen tulen kohteiksi.

Kaikkein tyypillisin esimerkki saadaan kuitenkin Saigonin tiedonantopalvelusta. Vuosi sitten oli tiedonantotoiminnan palveluksessa 19 miestä. Nyt heitä on 43 ja pian 59.

Tämä tarkoittaa, että tiedonantomiehistön määrä ylittää sanomalehtikirjeenvaihtajien luvun. — Chicago Daily News Service.

●

NIIN KATOAA MAALLINEN PRAMEUS

Vatikaanikaupunki. — Paavi Paavali on vapauttanut arkkipiispa Pierre Martin Ngo Dinh Thuc'in, Etelä-Vietnamin entisen hallitusperheen jäsenen Huen hiippakunnan kaikista hallinnollisista tehtävistä Etelä-Vietnamissa.

Arkkipiispa Thucin mistään uusista toimista ei tiedoitettu. Täten näyttää, että hänelle jää henkilökohtaisesti Huen hiippakunnan arkkipispan titteli vaikka hänellä ei olekaan mitään kontrollia Huen hiippakunnassa.

Vallasta syöstyn ja siinä yhteydessä murhatun Etelä-Vietnamin entisen hallitsijan Ngo Dinh Diemin veli, arkkipiispa Thuc ei ole saanut veljensä kukistumisen jälkeen oikeutta palata takaisin Etelä-Vietnamiin. Hän on osallistunut Vatikaanin ekumeenisen neuvoston kokouksiin Roomassa ja viettänyt osan ajastaan eräällä huvilalla Rivieralla . . .

Paavi Paavali vastaanotti vuosi sitten Thucin ja hänen kolme sukulaistaan . . . Mutta Vatikaani kielsi häntä puhumasta Vietnamin poliittisista asioista. — AP:n uutistieto.

●

"TYLYN NÄYTTEEN ITSESTÄÄN . . ."

Tämän ympäristön suomalaisilla oli nautintorikas tilaisuus seurata Suomen Työväen Urheiluliiton naisvoimistelijoiden esityksiä lokakuun 29 päivän iltana paikallisella korkeakoululla, jonkalaista tilaisuutta tuskin toista kertaa tulee elämämme aikana.

Tulijat lausui tervetulleiksi kaupungin majuri lyhyessä puheessaan. Konsuli Art Kajander oli myös tilaisuudessa. Yleisö usean kerran aplodeillaan palkitsi tyttöjen esitykset, jotka olivat monipuolisia sekä hienosti hiottuja. Mutta olihan kysymyksessä korkean luokan taso, joukkue ollen esityksiään antanut lukuisissa Euroopan maissa, aina Israelia myöten, kuten ohjelman esittäjä mainitsi.

Tylyn näytteen itsestään antoi paikallinen urheiluseura pysymällä poissa heimolaisnuorisonsa tarjoamista näytöksistä vain sen tähden, että heidän kilvessään oli kolme kirjainta TUL, joka tarkoittaa työväen järjestöä. Politiikan ei sanota sopivan urheiluun, mutta sillekin täällä on mahdollisuutensa. — Industrialistin Port Arthurin uutinen marrask. 10 p.

SCHRÖDER ARVOSTELI KONRAD ADENAUERIA

Mainz, Länsi-Saksa. — Länsi-Saksan ulkoministeri Gerhard Schröder arvosteli entistä liittokansleria Konrad Adenaueria maanantaina Mainzissa julkaistussa haastattelussa ja varoitti häntä liian hyväntahtoisesta suhtautumisesta Ranskan presidenttiin Charles de Gaulleen.

Adenauer on parhaillaan vierailulla Pariisissa. Hän aikoo neuvotella Ranskan presidentin kanssa yksityisesti maanantaina.

"Allgemeine Zeitung" -lehdessä julkaistussa haastattelussa Schröder sanoi, että Adenauer on kiinnostuneempi yksityiskohdista kuin Saksan politiikan yleisistä suuntaviivoista.

Ulkoministeri oli sitä mieltä, että kokonaisuutena ottaen Saksan politiikka tarvitsee — turvallisuuden nimessä — yhteishenkeä Washingtonin kanssa, liittoa Lontoon ja ystävyyttä Ranskan kanssa.

Schröder tunnustautui myönteisen politiikan kannattajaksi liiton puitteissa. Hän sanoi kannattavansa suhteiden pikaista luomista Kremliin.

Viitaten Euroopan yhteismarkkinain nykyiseen "kriisiin" Schröder sanoi, että tähän mennessä Ranska on hyötynyt yhteismarkkinoista enemmän kuin Länsi-Saksa.

Schröderin mielestä Ranskan presidentin Charles de Gaullen painostus Länsi-Saksaa kohtaan, jotta NATO:n multilateraalisten ydinasejoukkojen suunnitelma hylättäisiin, on tuskin realistinen.

PÄIVÄN PAKINA

PELIHELVETTIEN MEKKA

Joidenkin mielestä on Las Vegas Coney Islandia mukaansavetävämpi. Sen valtakadun, Freemont Streetin varrella on liikelaitoksia, pankkeja ja kasinoja. Niitä on siellä paljon, kirjoittaa nimimerkki "N.P." New Times julkaisussa ja selittää: Kaiken kaikkiaan siellä on 288 pelipaikkaa ja lisäksi yksi kaupungin vankilassa. Sen avasi täällä vanginvartija Jack Fogliani . . .

Teille kerrotaan kaikenlaisia juttuja ihmisistä jotka ovat äkkiä voittaneet suuria rahasummia. Mutta huolimatta siitä kuinka kovasti yritätte, te ette löydä heitä siitä yksinkertaisesta syystä, että siitä, jolloin tällaista on tapahtunut, on kulunut todella pitkä aika. Mutta kaikki omaisuutensa menettäneitä on legioona. Hyvin usein sattuu, että loistoautoilla tulleet rikkaat turistit joutuvat lainaamaan linja-autokyydin päästäkseen pois kaupungista . . .

Kaikki mahdollinen tehdään jotta saataisiin ihmiset hetkeksi unhoittamaan ajan. Pelihuoneet on sähköllä valaistu yötä ja päivää. Niissä ei ole lainkaan ikkunoita. Vierailijalle ei anneta tilaisuutta ajatella mitään muuta kuin peliä.

Jotkut hävinneet saavat hermokohtauksia. Las Vegasilla on maailmanennätys itsemurhien määrässä tuhatta asukasta kohti.

Kutsutytöt ovat laajassa käytössä. Prostituutiosta on tullut liikeala. Tytöt tulevat sinne kaikkialta Yhdysvalloista. Laki sallii prostituution edellyttäen, ettei sitä harjoiteta 400 metrin säteellä kouluista tai muista yleisistä laitoksista. Jokin aika sitten kaupunginhallinto käsitteli tämäntapaista lain rikkomusta. Erään koulun naapuriin oli avattu huonomaineinen paikka. Eräät valtuusmiehet vaativat muutettavaksi . . . koulun.

Suurin osa kasinoista ja huonomaineisista paikoista on gangsterien hallinnassa. Juuri he ovat tehneet tästä pikkukylästä maailman uhkapelien ja rikosten keskuksen.

Seuraavasta näemme, miten se on toteutettu. Vuoden 1945 lopulla asettui Benjamin "Bugsy" Siegel-niminen mies asumaan Hollywoodiin.

Rikossyndikaatin pomot nimittivät hänet edustajakseen USAn länsirannikolle. Siegel järjesti pian huumausainekaupan ja sai syndikaattia kauan uhmanneet Kalifornian joukkueet kontrolliinsa. Hänen menestyksensä perustana oli avokätinen viranomaisten lahjonta. Poliisi oikeuslaitos ja prokuraattorikin söivät hänen kädestään. Rikossyndikaatin pomoilla oli täysi syy olla tyytyväinen edustajaansa.

Mutta Siegel ei ollut tyytyväinen. Vuoden 1946 alussa hän päätti rakennuttaa maailman loisteliaimman kasinon hotelleineen, yökerhoineen, ravintoloineen, baareineen, uima-altaineen ja eksoottisine (ulkomaalaisine) puutarhoineen.

Hänellä oli rakennustyöhön ryhtyessään $1,000,000. Arvioiden mukaan laitoksen piti maksaman $1,500,000. Ajan kuluessa nousivat kustannukset. Siegel havaitsi pian, että hänen varansa olivat loppuneet. Hän suoritti neljätoista matkaa eri puolille Yhdysvaltoja lainatakseen tarvittavan rahamäärän. Lopuksi hän sai gangsteriystävänsä lainaamaan hänelle $3,000,000, mutta he varoittivat, että sen enempää ei tule.

Tämä kasino avattiin jouluk. 26 pnä 1946 ja ensiksi se aiheutti tappiota. Siegel sulki sen kahden viikon kuluttua kunnes rakennustyöt tulisivat loppuunsuoritetuiksi. Eräänä päivänä rikossyndikaatin Lucky Luciano kutsui avustajansa konferenssiin. Siegeliä ei kutsuttu mutta hän tuli kuitenkin. Luciano vaati että Siegelin pitää maksaa velkansa. Siegel ei siihen pystynyt ja niin he riitaantuivat.

Kasino avattiin uudelleen maalisk. 27 pnä 1947. Kahden ja puolen kuukauden kuluttua löydettiin Siegelin ruumis rakastajattarensa asunnosta. Kasinon otti haltuunsa syndikaatti, joka pani erään Gus Greenbaum-nimisen miehen sen liikkeenhoitajaksi.

Ensimmäisen toimivuoden aikana Greenbaum maksoi velat ja hankki lisäksi vielä sievoiset voitot. Hän sanoi arvioitsijoille saaneensa noin $4,000,000.

Tämä rohkaisi muita gangstereita sijoittamaan varojaan kasinoihin.

Greenbaum kohtasi loppunsa kuten edeltäjänsäkin. Joulukuun 3 pnä 1958, riitaannuttuaan ensin syndikaatin pomojen kanssa, hänet löydettiin eräältä maatilalta kurkku poikki viillettynä.

Uhkapeliteollisuuteen sijoittamiensa rahjoen avulla on gangstereista tullut asiallisesti puhuen Las Vegasin pomoja. Eräässä tilaisuudessa kysyttiin sheriffi Ralph Lambilta, että miksi Las Vegas ei aja gangstereita pois kaupungista. Tähän vastasi lain vartija: "Meidän kaupunkimme on kiitollinen niille ihmisille. Ilman heitä ei olisi Las Vegasia. Tätä ei pitäisi unhoittaa."

* * *

Koska meillä tavallisilla pulliaisilla ei ole, sen paremmin taloudellisia mahdollisuuksia kuin henkistä kutsumustakaan päästä Las Vegasin ihanuuksista nauttimaan, niin ylläoleva on lainattu ikäänkuin jutun jatkoksi näiltä tiimoilta. — Känsäkoura.

Urheilua

Kaikkiin MM-kisoihin osallistunut Brasilia johtaa selvästi tilastoa

Ensimmäiset seuraavien jalkapalloilun maailmanmestaruuskilpailujen karsintaottelut on jo suoritettu. Varsinaiset loppukamppailut järjestetään tosin vasta heinäkuun 12—30 päivänä 1966 Englannissa, mutta sitä ennen on tehtävä paljon ennen kuin sinne kelpuutettavat 16 elittiyhdistelmää ovat selvillä.

Tällä kerralla on osanottajamäärä suurempi kuin koskaan aikaisemmin, sillä kokonaista 72 maata on tavoittelemassa matkaa finaalikierrokselle. Mukana on myös Suomi, joka kuitenkin saanee tyytyä pelkästään karsintalohkon otteluihin. Sitä ainakin vihjailivat ensimmäiset kamppailut Skotlantia (1—3) ja Italiaa (1—6) vastaan, mutta samaan kohtaloon saa tyytyä suurin osa joukkueista .

Ajatus MM-kilpailujen järjestämisestä syntyi ranskalaisen aivotyön tuloksena, jonka Jules Rimet ja Henry Delaunay toivat julkisuuteen vuonna 1920. Kahdeksan vuotta myöhemmin järjestetyssä FIFA:n kongressissa Amsterdamissa asia nostettiin esiin, siitä äänestettiin ja kisat hyväksyttiin kansainväliseen ohjelmaan 25—5. Vastahankaan asettuivat Ruotsi, Tanska, Norja, Eesti ja Suomi. Mikähän heidät silloin sai toimimaan kehityksen jarruna?

—•—

TULn vapaapainimestaruuskilvassa 80 eri ottelua

Haapamäki. — TULn vapaapainimestaruuskilpailut jatkuivat viime maanantain vastaisena yönä melkein pikkutunneille. Yhteensä näissä mestaruuskilpailuissa painittiin 14 tuntia ja 80 eri ottelua.

TUL:n VAPAAPAININ KUNNIATAULUKKO

52kg: 1) Kaarlo Nykänen, 2) Soini Kauppinen 3 Lars Lax.

57 kg: 1) Teuvo Näätänen 2) Reino Kuoppa-aho, 3) Martti Huuhka.

63 kg: 1) Aleksanteri Repo 2) Rajmo Pendolin 3) Lasse Tikander.

70 kg: 1) Pertti Hurten 2) Pentti Jakonen 3) Juhani Timonen.

78 kg: 1) Tauno Pietilä 2) Väinö Hakkarainen 3) Teuvo Ruotsala.

87 kg: 1) Tage Nordström 2) Helge Vigell 3) F. Kiviniemi.

97 kg: 1) Heljo Hakulinen 2) Matti Sani 3) Heikki Kivioja.

Yli 97 kg: 1) Ivar Vacklin 2) Pentti Aho 3) Matti Kolehmainen.

Yrjö Sikiö maaotteluun

Helsinki. — Jyväskylän Työväen Nyrkkeilijöiden Yrjö Sikiö on nimitetty edustamaan Suomea sarjassa 71 kg Suomen ja Ruotsin välisessä nyrkkeilymaaottelussa, ilmoittaa Suomen Nyrkkeilyliitto. Alunperin tähän sarjaan oli valittu Kurt Mattsson, mutta kun mies on nyt ilmoittanut jäävänsä sivuun ottelusta, lankeaa paikka varamieheksi nimitetylle Sikiölle.

Suomen joukkue on vielä avoin kolmen sarjan osalta. Tänä sunnuntaina katsastetaan Oulussa 54-kiloisten edustus, jota tavoittelevat Kemin Innon Pauli Kemppainen ja Kokkolan Jymyn Mikko Saarikettu. Samana päivänä suoritetaan Lahden urheilutalossa karsinnat sarjoissa 51 ja 57 kiloa. Jälkimmäisessä painoluokassa kohtaavat Kemin Innon Paavo Aho ja Tapanilan Erän Risto Meronen, edellisessä Turun Weikkojen Teppo Oksanen ja Tampereen VS:n Jouko Lindberg. Oksasen ja Lindbergin välienselvittely oli tarkoitus alunperin pitää Porissa, mutta se on nyt siirretty Lahteen.

Tiesittekö, että . . .

— Helmien keinotekoinen kasvattaminen keinotekoisin menetelmin tapahtui ensimmäisen kerran vuonna 1760 ruotsalaisen asiantuntijan toimesta.

— Minnesotan, USA, erään ulkoilmaklubin sokeat jäsenet ovat oppineet tuntemaan puut koettelemalla niiden kuoria ja lehtiä.

HENKILÖKOHTAINEN

JOULU- ja UUDEN VUODEN TERVEHDYKSENNE

VAPAUDEN JOULUNUMEROIHIN

jotka ilmestyvät:

Lännen numero jouluk. 15 pnä
Itä-Canadan joulukuun 17 pnä

Teillä on erinomainen tilaisuus lähettää Vapauden välityksellä joulu- ja uuden vuoden tervehdyksenne ystävillenne ja tuttavillenne kautta maan.
Te voitte valita henkilökohtaisen, erikoiskehyksessä olevan tervehdyksen, joita on $2.00, $3.00, $4.00 ja $5.00 hintaisia, kirjoittamalla nimenne ja osoitteenne valitsemaanne tervehdysmalliin. Lähettäkää se maksun kanssa Vapauden konttoriin tai antakaa paikkakuntanne asiamiehelle.

HYVÄÄ JOULUA JA ONNEA UUDELLE VUODELLE

toivotamme kaikille tovereillemme ja ystävillemme!

(Nimi)

(Osoite)

Hinta $3.00

HAUSKAA JOULUA JA ONNELLISTA UUTTA VUOTTA

toivotamme kaikille ystävillemme!

(Nimi)

(Osoite)

Hinta $2.00

Vapaus Publishing Company Limited

Box 69 Sudbury, Ont.

Rautatielakko alkoi Italiassa

Rooma. — Ankarat sademyrskyt ja rautatieläisten osittaiset lakot aiheuttivat todellisen kaaoksen Italian rautatieliikenteessä.

Useiden junien lähtö peruutettiin ja toiset junat saapuivat pääteasemilleen pahasti myöhässä.

Lakot, joiden on määrä kestää viikon, alkoivat sunnuntaina. Ammattiliitot väittävät aloittaneensa lakot tukeakseen työläisten palkka ja päivärahavaatimuksia, mutta lakon vastustajat väittävät todellisten syiden olevan poliittisia.

Myös asemapäälliköt ovat lakossa neljä ja puoli tuntia joka aamu.

Eri puolilla Italiaa esiintyneet kaatosateet aiheuttivat tulvia ja pienehköjä maanvyörymiä radoilla.

Sardiniassa, jossa Nuoron kaupunki oli sunnuntaina täysin tulvien eristämänä, rautatieliikenteen liitto määräsi jäsenensä takaisin työhön liikenneyhteyksien korjaamiseksi.

EEC koolla Brysselissa kriisin "kiehuessa"

Bryssel. — Välitöntä eroa Ranskan ja muiden yhteismarkkinamaiden kesken ei odoteta, mutta diplomaatipiirit tähdentävät kuitenkin tilanteen vakavuutta kuutosten ulkoministerikokouksessa joka avattiin tiistaina.

Yleisvaikutelma EEC-komission piirissä on se, että kaikista vaikeuksista huolimatta on löydyttävä sovitteluratkaisu yhteisiä viljanhinto ja koskevassa kysymyksessä, jotta Ranska ei voi käyttää hyväkseen erimielisyyksiä tässä yhteydessä aiheena yhteisöstä lähtöön.

Nykyinen kriitillinen tilanne syntyi, kun Ranskan presidentti de Gaulle jokin aika sitten uhkasi, että Ranska eroaa kuutosmarkkinoista, jos yksimielisyyteen ei päästä viljanhinnoista.

Tätä kysymystä on nyt pohdittu vuoden ajan tuloksettomasti. Ranskalla on alimmat viljanhinnat yhteismarkkinoitten piirissä ja Länsi-Saksalla korkeimmat. Länsi-Saksan hallitus on kieltäytynyt alentamasta korkeita länsisaksalaisia hintoja. Tällainen toimenpide olisi omiaan herättämään erittäin suurta pahekSun'aa, ja sitäpaitsi Länsi-Saksassa ovat yleiset vaalit ensi syksynä.

Koska sisäpoliittisesti katsoen Länsi-Saksan on mahdotonta suostua viljanhintojen laskemiseen yhteiselle tasolle, on koetettava löytää muu ratkaisu. Brysselissä puhutaan nyt teoreettisen viljanhinnan määrittelemisestä. Länsi-Saksan liittopäivien ei tarvitsisi hyväksyä tätä. Saatujen tietojen mukaan tämä teoreettinen viljanhinta — joka myöhemmin vahvistettaisiin lopullisesti — olisi suunnilleen sillä tasolla josta jäsenmaat voivat sopia keskenään.

Jos tällainen sovittelu voidaan saada aikaan viljanhintakysymyksessä, on kriisi saatu torjutuksi ensimmäisellä kierroksella.

Toinen ja vieläkin tärkeämpi kiistakysymys on NATO:n ydinvoimat. Länsi-Saksan hallitus on halukas osallistumaan näihin voimiin, mutta Ranska vastustaa voimakkaasti ydinvoimain perustamista ja on sitä mieltä, että Länsi-Saksan osallistuminen on ristiriidassa Ranskan ja Länsi-Saksan ystävyyssopimuksen kanssa.

Brysselissä olevat huomioitsijat ovat sitä mieltä, että todellisen selkkauksen vaara Euroopassa tällä alalla ei tällä hetkellä ole suuri, koska kaikki viittaa siihen, että mahdollisesti aikaansaatava lopullinen sopimus ydinvoimista tuskin tulee valmiiksi ennen ensi kevättä tai kesää.

Kriisi EEC:ssä voi kuitenkin tulla muutenkin vaaralliseksi. On todennäköistä, että Ranska estää Kennedyn kierroksen pääsemisen odella vauhtiin.

Ulkoministerit valmistavat lähipäivinä luettelon tavaroista, jotka EEC haluaa pitää sivussa yleisestä tullinalennuksesta. Komissio on laatinut jokseenkin pitkän luettelon, mutta Ranska haluaa liittää siihen vielä 130 tuotetta, joiden arvellaan vaativan erityistä suojaa. Belgia haluaa lisätä 68 tuotetta, Italia 58, Länsi-Saksa kaksitoista, Hollanti kolme, kun taas Luxemburgilla ei ole erityisiä toivomuksia. Asiassa odotetaan pitkää ja kiivasta keskustelua.

Ulkoministerit käsittelevät myös yhteismarkkinoitten taloudellista tilannetta, Länsi-Saksan ja komission ehdotusta sisäisten tullinalennusten jouduttamisesta, poliittista integraatiota, EURATOM:in, hiili- ja teräsyhteisön ja EEC:n yhdistämistä sekä Itävallan ulkojäsenyysanomusta.

ERIKOISHINNOILLA

MATKA-, LOMA- JA TAVARAVAKUUTUKSIA, SAMOIN TULO-, OMAISUUS-, LÄÄKÄRI-, Y.M. VAKUUTUKSIA.

O. K. JOHNSON & ASSOCIATES LIMITED

(Täydellinen vakuutustoimisto)

697 Bay Street, Toronto, Ontario, toimistopuhelin EM 6-8586

OLAVI NUMMINEN kotiin HI 4-3356 — HELEN HIRVONEN kotiin WA 3-4378

Valitut Palat

(READER'S DIGEST)

ERIKOISELLA LAHJAHINNALLA

Ainoastaan $2.97 vuosikerta

(Säästätte $1.23 tavallisen vuosikerran hinnasta)

Tämä joulujan erikoistarjous on voimassa joulukuun 24 päivään 1964, niin uusiin tilauksiin kuin uudistuksiinkin nähden ja millä kielellä hyvänsä Canadaan tai muihin maihin tilattuna.

Tilatkaa itsellenne "VALITUT PALAT" ja antakaa JOULULAHJANA ystävällenne tällä alhaisella lahjahinnalla.

TILAUSKAAVAKE

Tilaan VALITUT PALAT (READER'S DIGEST) .... vuoden ajaksi .... ja rahaa lähetän $........

(Suomen- tai englanninkielellä)

TILAAJAN NIMI ....

OSOITE ....

Onko tilaus uusi ( ) tai uudistus ( )

Lähettäkää tilauksenne osoitteella:

VAPAUS PUBLISHING COMPANY LIMITED

P. O. BOX 69, SUDBURY, ONTARIO

KAHDESTI VIIKOSSA -- TOISTAISEKSI

Ylläolevalla otsikolla varustetussa toimituskirjoituksessaan selosti Industrialisti tiistaina niitä syitä ja tekijöitä, miksi mainittu lehti ilmestyy nyt pakkotilanteen vuoksi vain kahdesti viikossa — "toistaiseksi". Toisin kuin porvarilehdissä, missä on palkka- ja kunniasyistä "tungosta huipulla", Industrialisti korostaa moneen kertaan, että mainitun työväenlehden toimituksessa on "työvoiman puutetta" huipulla. Kun nykyiset toimittajat eivät voi taata muuta kuin kaksi lehteä viikossa, niin lehti ilmestyy vain kahdesti viikossa, kunnes löytyy uutistoimittaja, selittää Industrialisti monelta eri puolelta.

Vaikka emme olekaan kaikissa kysymyksissä aivan "samoilla linjoilla" Industrialistin kanssa, meistä vaikuttaa kuitenkin ikävältä ja suorastaan huolestuttavaltakin, että lehti joutuu rajoittamaan ilmestymistään toimittajapuutteen takia aikana, jolloin sillä on vielä melko laaja lukijakunta. Me siis toivomme, että Industrialisti löytäisi joko yksin tai yhteistoiminnassa toisten suomenkielisten työväenlehtien kanssa, myönteisen ulospääsytien toimittajavoimapulastaan.

Huomioiden lisäksi sen, että toimittajavoimapula ei ole aivan tuntematon käsite Vapaudessakaan, jonka kykenevistä ja antautumuksellisista toimittajista on joutunut niin moni muutaman vuoden aikana suorittamaan ennenaikaisesti viimeisen matkansa sinne mistä ei paluuta ole, otamme vapauden julkaista tärkeimmän osan Industrialistin toimituskirjoituksesta, missä selostetaan sen toimittajavoimapulaa ja siitä noussutta tilannetta. Lehti kirjoittaa:

Useimmat lukijoistamme varmaan lukivat viime perjantaina huomattavasti julkaistun tiedotuksemme, että Industrialisti tulee toistaiseksi ilmestymään vain kahdesti viikossa, tiistaisin ja perjantaisin. Kuinka pitkä aika tämä "toistaiseksi" tulee olemaan, sitä emme vielä tätä kirjoitettaessa voi määritellä. Se jää riippumaan siitä milloin saadaan yksi henkilö lisää lehtemme toimitukseen. Tällä kertaa ei meillä vielä ole henkilöä tiedossa.

Sen varalta, että luultaisiin toimittajan puutteen olevan keksitty tekosyy — kuten jotkut huhut kuuluvat kertovan — haluamme vakuuttaa että se on todellinen ja ainoa syy, kaikista päinvastaisista arveluista ja juoruista huolimatta. Lehtemme uskollinen kannattajajoukko on pitänyt huolen siitä, ettei lehti ole joutunut taloudellisten syiden vuoksi harventamaan ilmestymistään.

Sen kiitollisuudella todettuamme joudumme kuitenkin tunnustamaan erään laiminlyönnin, sen nimittäin, että emme ole huolehtineet samalla siitä että lehdellämme olisi sen julkaisemiseen tarvittava henkilökunta. On luotettu liian paljon muutamiin henkilöihin — yksi niistä tämän kirjoittaja — lehtemme ulosantamisessa. Näille perin muutamille henkilöille olisi hyvinkin voinut sattua jotain ja voi sattua jotain sellaista, joka heidät tekisi kykenemättömiksi näitä tehtäviä suorittamaan. Jos siten kävisi, jäätäisiin aivan avuttomiksi.

Se tapaus, josta nyt käsillä oleva toimittajan puute aiheutui, on jo aikaisemmin selitetty, eikä siitä sen enempää. Mutta antakoon se meille opetuksen vastaisen varalle. Ne joihin on luotu lehtemme toimittamisessa ovat jo yli-ikäisiä työhön ja heidän "aikansa voi tulla" milloin tahansa. Mitä senlaisessa tapauksessa tehtäisiin? Ainakin hetkeksi jouduttaisiin olemaan aivan avuttomia.

Joskus on pilailtu siten, että sitten kun nämä toimittajat "ottavat aikansa" on lehden lukijakuntakin tehnyt samoin tai tekee pian samoin. Pilailuna se voi mennä mukiin, mutta ei asian vakavana käsittelynä. Lehdellämme on vielä useita tuhansia lukijoita ja vaikka heidän lukumääränsä onkin vähentymässä ei kuitenkaan voida odottaa siinä niin pikaista vähentymistä, että se yhtäkkiä tekisi lehden tarpeettomaksi. Sen sijaan perin muutaman toimitushenkilön äkillinen lähtö voisi nopeasti tehdä lehden julkaisemisen mahdottomaksi, asiain nykyisellään ollessa.

Mitä olisi tehtävä? Jos meillä olisi siihen kysymykseen pätevä vastaus, ei tämän kirjoittaminen olisi tarpeellista. Vastausta on etsittävä laajemmista piireistä. Siksi asetamme kysymyksen lukijaimme ja erikoisesti heidän yhdistystensä ratkaistavaksi.

Jossain tämän maan suomalaisten keskuudessa luulisimme löytyvän henkilön, joka kykenee ja olisi halukas kysymyksessä olevaan toimeen. Kuka hyvänsä senlaisen henkilön luulee tietävänsä, voisi puhutella häntä ja kehoittaa ottamaan yhteys tämän lehden toimistoon. Emme kehoita ketään lähtemään pitemmän matkan takaa tänne summassa. Tehtävä vaatii vissejä kykyjä ja ne ovat konekirjoitustaito, tyydyttävä suomenkielen kirjoitustaito ja siinä määrin englannin kielen taitoa, että ymmärtää lukemansa ja kykenee suomentamaan tavallista sanomalehtikieltä. Tottuneelle suomentajalle ei tehtävä ole vaikea; noin 30 tunnin työ viikossa. Muista asiaa koskevista seikoista annetaan toimistostamme tietoja niitä haluaville.

Jos siis te siellä maailmalla haluatte saada Industrialistin jälleen kolme kertaa viikossa, hankkikaa uutistoimittaja. Muuta ei tarvita tällä kertaa.

TULn tytöillä oli hieno läksiäisjuhla

TUL:n Naisvoimistelijoiden viimeinen esitys Toronton East Yorkin Collegiaten Auditoriumissa oli kerännyt aivan salintäyteisen innostuneen yleisöjoukon tähän tilaisuuteen. Kun East Yorkin puolesta samoin kuin A.A.U:nkin puolesta oli lausuttu tälle vierailevalle joukolle lämpimät tervehdykset suorittivat nuo valioluokan voimistelijat ohjelmansa, joka suorituksiltaan ei antanut mitään aihetta minkäänlaiseen moitteeseen, sillä niin hyvä oli esitys, että kaikki antoivat heille täyden kympin suorituksistaan. Kun huomioimme, että ohjelman päätyttyä heille ojennettiin ueita kukkalaitteita, Finnish Social Clubin, Toronton mieslaulajien, Urheiluliiton, Yrityksen ja SJ Toronton osaston puolesta, oli se osoituksena että he olivat saaneet meidän kaikkien Canadassa olevien yksimielisen kannatuksen, joka jättikin kauniin muiston molemmin puolin.

Koska heillä oli pitkä matka edessään Suomeen, halusivat he nämä kukkalaitteet lahjoittaa puolestaan joko sairaaloille taikka vanhojen kotiin, joka esitys otettiinkin suurella mielihyvällä huomioon.

Kun siis tarkkailemme tätä Suomen TUL:n vierailumatkaa täällä Canadassa, on meidän yksimielisesti tunnustettava, että se oli onnistunut, onnistunut yli odotustenkin. Seuraavan päivän iltana lähtivätkin nämä Suomi-vieraamme taas kohti kotimaataan, suuren saattajajoukon ollessa heitä hyvästelemässä, toivossa, että taas tulevaisuudessa tavataan joko täällä taikka Suomessa.

— Vaasan Jukka.

— Cambodialaiset kokoavat kasvihunajaa sokeria varten totipalmujen kukista, jotka ovat 50 jalkaa korkealla, käyttämällä bamburuokoämpäreitä.

— Mies kuussa tulee huomaamaan, että maapallon loisto on paljon kirkkaampi kuin mitä on kuun valo maassa.

EISAKU SATO JAPANIN PÄÄMINISTERIKSI

Tokio. — 63-vuotias Eisaku Sato nimitettiin maanantaina Japanin uudeksi pääministeriksi ja valittiin vapaamielisten demokraattien puolueen puheenjohtajaksi.

Eroava pääministeri Hajato Ikeda itse nimitti seuraajansa, joka on entisen pääministerin Nobusuke Kishin veli. Puolueensa oikeistosiipeen kuuluva Sato lupasi noudattaa Ikedan politiikkaa.

Ikedan hallitus erosi maanantaina, ja parlamentti kokoontui sen jälkeen valitsemaan uutta pääministeriä. Liberaalisella demokraattipuolueella on parlamentissa enemmistö.

Sato kuuluu vanhaan maanomistajaperheeseen, joka asuu Kiuehun saarella. Hänen vanhin veljensä oli amiraali ja toiseksi vanhin veli, Nobusuke Kishi oli pääministerinä vuosina 1957—58 tultuaan ensin leimatuksi sotarikolliseksi toisen maailmansodan jälkeen. Viime vuosina Sato on ollut mm. asunto-, valtiovarain-, kauppa- ja teollisuusministerinä.

Ikeda erosi pääministerin virastaan lääkärinsä vaatimuksesta. Hänellä on kurkkukasvain, ja häntä hoidetaan valtion syöpä-instituutissa.

Edustajainhuoneessa Sato sai 283 ääntä, sosialistien ehdokas Jotaro Kawarami 137, sosiaalidemokraatti Sueiro Nishi 23 ja kommunisti Sanzo Nosaka 4 ääntä.

Saton perustuslaillinen valinta vahvistui myöhemmin neuvoskamarin muodollisessa istunnossa, missä hän sai 146 ääntä kaikkien vastustajiensa yhteisäänimäärää 81 vastaan.

Saton, joka on maltillinen konservatiivi, odotetaan säilyttävän läheiset suhteet Yhdysvaltoihin huolimatta siitä, että hän arvosteli jyrkästi entisen pääministerin Hajato Ikedan hallitusta itsenäisyyden puutteesta ulkopolitiikassa.

Hänen odotetaan samalla kuitenkin pyrkivän läheisempiin suhteisiin Kiinan kanssa erityisesti kaupan alalla huolimatta diplomaattisuhteiden puuttumisesta.

Heinäkuussa Sato sanoi, että jos hänet valittaisiin johtajaksi hän menisi Washingtoniin painostamaan presidentti Johnsonia luovuttamaan Riukuin saaret. Näihin kuuluu Okinawa, jossa on suuria amerikkalaisia tukikohtia.

Hän sanoi, myös harkitsevansa matkaa Moskovaan, jossa hän vaatisi Neuvostoliiton toisen maailmansodan loppuvaiheessa miehittämien Kurilien saarien palauttamista.

Bayar vapaaksi sairauden vuoksi

Istanbul. — Turkin 82-vuotias entinen presidentti Celal Bayar sai lauantai-iltana luvan poistua Turkin keskiosassa sijaitsevasta Kaysetin vankilasta terveyssyistä.

Entinen presidentti Bayar on vankilassa kärsimässä elinkautista vankeusrangaistusta. Vankilan lääkärit tutkivat hänet ja totesivat entisen presidentin olevan sairas. Hänellä on mm. sydänvika ja sisäisiä verenvuotoja. Lääkärit kehottivat viranomaisia vapauttamaan Bayarin.

Hänet vapautettiin aluksi kuudeksi kuukaudeksi. Bayar oli Turkin valtionpäämiehenä vuodesta 1950 aina armeijan vallankaappaukseen saakka vuonna 1960, jolloin pääministeri Adnan Menderesin hallitus syöstiin vallasta. Bayar tuomittiin kuolemaan lokakuussa vuonna 1960 lainvastaisesta toiminnasta, mutta yksitoista kuukautta myöhemmin rangaistus muutettiin elinkautiseksi vankeusrangaistukseksi.

Magnetofoneja ja linjakarttoja HKLn vaunuihin

Helsingin kaupungin liikennelaitoksessa on suunniteltu sijoitettavaksi raitiovaunuihin ja linja-autoihin magnetofoneja, joiden avulla pysäkit kuulutetaan matkustajille.

Magnetofonin käyttöä on aluksi ajateltu raitiovaunulinjalle 3, koska tämä linja toimii myös ns. matkailijalinjana. Magnetofonien käyttö tähän tarkoitukseen on ollut vasta harkinnan alaisena, liikennelaitoksesta kerrotaan. Lopullista päätöstä tästä ei vielä ole tehty.

Kuulutukset ilman kovaäänisiä eivät tahdo kuulua vaunuissa, toteaa liikennelaitos. Samoin kaksikielisyys haittaa pysäkkikuulutusten käytäntöönottoa vaunuissa, koska rahastajan äidinkieli nykyisin on enimmäkseen suomi.

Liikennelaitoksen tilaamissa koeautoissa tullaan kokeilemaan myös mikrofoneja ja kovaäänislaitteita. Viime kädessä on kuitenkin ajateltu magnetofonia, jossa pysäkit olisi valmiiksi luettu nauhalle, josta ne sitten kovaäänisten välitykellä määrätyin väliajoin kuulutettaisiin matkustajille.

Liikennelaitoksen autoihin ja raitiovaunuihin saadaan aikanaan erityiset linjakartat, jotka sijoitetaan vaunujen mainostiloihin varatuille paikoille. Karttoja on tarkoitus asettaa aluksi kokeilumielessä muutamiin esikaupunkilinjojen autoihin.

Ennätysten saattoa

Maailman pisin kanava on Kiinan ns. Suuri kanava, joka ulottuu Pekingistä Hangtshouhun. Se valmistui 13. vuosisadalla ja sen pituus on 1,771 km. Vuosisatojen kuluessa kanava oli kuitenkin päässyt täyttymään, joten vuoteen 1950 mennessä sen syvyys oli enää vajaa kaksi metriä.

* * *

Alkukantaisista kansoista mainitaan Amazonin varrella asuvien janco-intiaanien laskutaito kaikkein heikoimmaksi. Heidän korkein lukusanansa on "poettarrarorincoaroac", joka tarkoittaa kolmea.

* * *

Pisin aikamitta on hindujen kalenterissa. Sen nimi on kalpa ja tarkoittaa 4320 miljoonaa vuotta. Tähtitieteessä kosminen vuosi tarkoittaa aikaa, jolloin meidän tähtisumumme auringon etäisyydellä keskustasta kerran on kiertänyt ympäri. Tämä aika on noin 200 miljoonaa vuotta.

* * *

Kirkkoniemi tunnetaan maailman pohjoisimpana kaupunkina. Maailman eteläisin kaupunki on Chilessä sijaitseva Puerto Williams, joka sijaitsee 1200 km päässä Etelämantereesta. Kaupungissa on 350 asukasta.

* * *

Vaikka toinen maailmansota oli kaikista sodista ylivoimaisesti verisin, niin verisin yksityinen taistelu käytiin silti ensimmäisen maailmansodan aikana Sommessa 1916. Tässä ns. Sommen ensimmäisessä taistelussa kaatui kaikkiaan 1.25 miljoonaa miestä, 614,105 ranskalaista ja englantilaista sekä 650,000 saksalaista.

Port Arthurin kuulumisia

Port Arthur. — CSJ:n Port Arthurin osaston kokouksessa viime viikon torstaina päätettiin yhtyä avustamaan työväen unioiden ja erikoisesti naisten järjestöjen toimintaa käynnissä olevan kampanjan tukemiseksi vanhuuseläketurvan saamiseksi naisille 60 vuoden ikäisenä.

Keskusteltiin Järjestön tulevalle edustajakokoukselle ehdotettavista päätösehdotuksista ja evästettiin edustaja niiden suhteen. Keskusteltiin samoin Vapaus kustannusyhtiön toimintasuunnitelmasta. Kumpikin kokous pidetään Port Arthurrin osaston haalilla lauantaina ja sunnuntaina, tk. 21 ja 22. päivinä.

Päätettiin valmistaa edustajakokouksen lopettajaisiksi ohjelmallinen iltama sunnuntaina, marrask. 22 p., alkaen kello 7.30 illalla. Tähän tilaisuuteen toivotaan kaupunkien ja ympäristön suomalaisten valmistautuvan joukolla ja lausutaan kaikki tervetuloa.

Kokouksien tulevain edustajain majoittamista varten yhteishenkilöksi valittiin Katri Maksin, jolle voi puhelimella soittaa 344-1605.

Lehtien levitysryntäyksissä selostettiin hankintaosuudet ylitetyn. Kuitenkin korostettiin että tulisi yhteisvoimin hankkia huomattava määrä rapioita, jotta yleiset päämaalit tulee hankituksi ja ylitetyksi.

* * *

T. C. Douglas, Uuden demokraattisen puolueen johtaja vieraili täällä Järvienpäässä viime viikolla osallistuen jäesnkokoukseen, jonka pääasialliseksi tehtäväksi muodostui kysymys jäsenryntäyksestä. Mr. Douglas selitti, että työväen unioiden yhtyminen liitto järjestöinä on mainio asia, mutta aktiivisen toiminnan kannalta olisi välttämätöntä hankkia enemmän jäsenkorttia kantavia jäseniä.

Liittoparlamentissa hän sanoi vieläkin jatkuvan jarrutuksen, joka haittaa ensikädessä sosiaalisia etuja koskevan lainlaadinnan käsittelyä.

Siitä huolimatta oli hän sitä mieltä, ettei olisi mitään hyötyä uusien vaalien sallimisesta ainakaan vuoteen.

* * *

Äskettäin avatussa Playtime Alleys keilailuhallin tulipalossa viime maanantaina arvioitiin vahingon nousevan $350,000.00. Rakennus oli vakuutettu tulipalon varalta ja tullaan se kunnostamaan uudelleen aivan ensitilassa.

* * *

Vapauden Port Arthurin liikkeessä otetaan vastaan joulupakettien lähettämistä Suomeen. Kun se tehdään nyt, niin voivat omaiset ja ystävät saada ne hyvissä ajoin ennen Joulua. — ATH.

Sitä ja tätä

Mies oli leikkaamassa pihanurmikkoaan, ollen pukeutuneena työvaatteisiinsa kun eräs hieno nainen ajoi loistoautossa kohdalle ja kysyi: — Kuinka paljon saatte palkkaa tuon ruohon leikkauksesta.

— Well, vastasi mies, tämän talon emäntä sallii minun nukkua hänen kanssaan.

Se riitti. Nainen ei sanonut sanaakaan vaan ajoi tiehensä.

TILATKAA

PUNALIPPU

$1.00 VUOSIKERTA

PUNALIPPU on Neuvosto-Karjalan Kirjailijaliiton kaunokirjallinen julkaisu, alkaansa seuraava virkeä kulttuurilehti, sillä on hyvä avustajakunta ja laaja lukijapiiri Neuvostoliitossa ja ulkomailla. Se ilmestyy **suomen kielellä kuusi kertaa vuodessa, 128 sivuisena** ja runsaasti kuvitettuna.
PUNALIPUSSA julkaistaan Karjalan kirjailijain teoksia, proosaa ja runoutta sekä suomennoksia neuvostokirjallisuudesta. Lehti tarjoaa lukijoilleen novelleja ja kertomuksia, runoja, näytelmiä, kuvauksia, muistelmia ja kirjoitelmia, raportaasheja, kirjaesityksiä ja arvosteluja.

★

TILATKAA

NEUVOSTOLIITTO

Kerran kuukaudessa ilmestyvä kuvalehti. Tilaushinta:

$2.50 VUOSIKERTA

Tämä julkaisu esittelee Neuvosvostoliiton näköaloja kansainvälisistä asioista; sen kirjeenvaihtoverkostoon kuuluu julkisuustoiminnan johtajia, tiedemiehiä ja kirjailijoita, jotka ilmaisevat omat mielipiteensä päivänpolttavista ongelmista. Siitä löytyy laajoja raportteja maan ekonomiasta, tieteestä, kulttuurista, taiteesta, kasvatustyöstä, urheilusta, työnteosta sekä Neuvostoliiton elämän muilta aloilta.
Julkaisu käsittää 56 suurikokoista sivua, runsas ja erinomainen kuvitus.

Tilatkaa osoitteella:

Vapaus Publishing Company Limited

BOX 69, SUDBURY, ONTARIO

SUOMEN

viikko- ja kuukausijulkaisuja saatavana kirjakaupastamme

"APU"

Numero 14—17—18—19—20—22
24—34—37—39—40—41

Irtonumeron hinta 45c
Postitse lähetettynä 50c

"Valitut palat"

Huhti- ja toukokuun numerot

Irtonumeron hinta 35c
Postitse 40c

Neuvostoliitto

No. 89—90—91—92—93—94

Kerran kuussa ilmestyvä kuvalehti

HINTA 25c — Postitse 35c

"SEURA"

No. 39—40

Koko perheen lehti

Irtonumeron HINTA 45c
Postitse lähetettynä 50c

"Viikonloppu"

Saatavana No. 15—16—17—18—19
20—21—22—23—24—25—26—27—29
30—31—33—34—35—36—37—38—39
40

Irtonumeron hinta 35c
Postitse lähetettynä 40c

"Hopeapeili"

Saatavana No. 9—10

Irtonumeron hinta 60c
Postitse lähetettynä 65c

"Kotiposti"

No. 19

Irtonumerno hinta 45c
Postitse lähetettynä 50c

"Me naiset"

Saatavana No. 36—39—40—41

Irtonumeron hinta 40c
Postitse lähetettynä 45c

"Suomen Kuvalehti"

No. 39—40

Irtonumeron HINTA 45c
Postitse lähetettynä 50c

Seuratkaa ilmoitustamme, sillä joka viikko saapuu uusia irtonumeroita yllämainituista viikkojulkaisuista. Lähettäkää irtonumerotilauksenne osoitteella:

Vapaus Publishing Company Limited

100 Elm St. West. Sudbury Ontario

P.O. Box 69

LUOKITELLUT ILMOITUKSET

HALUTAAN

LUMIAURA AJURINEEN, TÄYTYY olla slipi aurassa, 18 mailia aurattavaa Louise ja Truman kunnassa. Urakkatarjoukset lähetettävä: A. J. Kivi, R. R. 1, Whitefish.

VUOKRATTAVANA

HUONEEN LÄMMITETTY YLÄKERRAN APARTMENTTI jossa on 3 kpl, pesuhuone. Lapsettomille. Lähemmin: 590 Byng St., Sudbury, puhelin 673-2452. (14-17)

Universal Electric Co.
KYÖSTI JOKINEN, omistaja
Kaikkea alaan kuuluvaa työtä
SÄHKÖSAUNANKIUKAITA
Puh. 675-2724 Sudbury

Putkitus- ja lämmitys-
EXPERTIT
• ÖLJYPOLTTIMOITA •
Kustannusarviot vapaasti!
Morrison Plumbing & Heating (Sudbury) Ltd.
PUHELIN 674-0797
164 Elgin St. S., Sudbury

LOUGHEED
HAUTAUSTOIMISTO
Hautaukset 100 mailin säteellä Sudburysta toimitetaan ilman lisämaksua.
AMBULANSSI-PALVELUS
24 TUNTIA VUOROKAUDESSA
PUHELIN 673-9595
62 Eyre St., Spruce kadun kulm.
SUDBURY

Delongchamp CARTAGE CO. LTD.
20 Lorne St. Puh. 675-5611
LYHYEN JA PITKÄN MATKAN RAHTIAJOA — TALOUSTAVAROITA PAKATAAN — MUUTETAAN — SÄILYTETÄÄN — LÄHETETÄÄN
NYKYAIKAINEN VARASTOHUONE

Jos se on rautatavaraa — sitä on Cochranessa
HUOM! HUOM! HUOM!
Tukkien ja paperipuiden katkaisijat, farmarit ja träppärit
McCULLOCH

440
CHAIN SAW

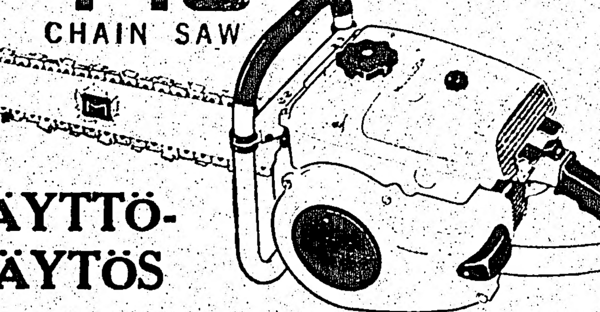

KÄYTTÖ-NÄYTÖS
Maanant. ja tiist. — Pääkaupassa Durham St.
Käyttönäytös pidetään kaupan takana, maanant. 9.30 ap.—5 ip., tiistaina 9.30 ap.—5 ip. ja illalla klo 7—9 ip.
Maurice Marcotte Canadan McCulloch yhtiön edustaja antaa kaikille tänä päivänä käyttönäytöksen. [illegible] metsämiesten keskuudessa tukkien ja paperipuiden katkaisu[illegible]. Hän kutsuu Teitä käymään Cochranen puolesta, katsomaan McCullochin ketjusaha-uutuuksia ja samalla keskustelemaan katkaisijoiden [illegible]. Kiinnostava farmareille ja "träppäreille" [illegible] näytös [illegible] malli 250 [illegible] Mac 15, ja ammattilaisten malli 300 [illegible].
Ottakaa selvää miksi McCulloch katsotaan parhaaksi!
Näette miksi McCulloch-sahat ovat kaikkein monipuolisimpia sahoja mitä on koskaan valmistettu. [illegible] raivata metsämaata pelloksi, sahata laudat tukeista ym. Nopeasti kiinnitettävät lisävarusteet tekee sahasta viidakon- ja rikkaruohojen leikkurin sekä maakairan. [illegible]
JOKAINEN TERVETULLUT!
Cochrane's
Pääkaupassa Durham kadun varrella
KÄYTTÖNÄYTÖS KAUPAN TAKANA

SUDBURY JA YMPÄRISTÖ

MUISTILISTA

"Sävel"-kuoron harjoitukset ovat Finnish haalilla, joka keskiviikko klo 7.30 illalla.

Lainakirjasto on avoinna keskiviikkoisin kello 7—8 illalla.

Melody-orkesterin harjoitukset ovat Finnish haalilla maanantaisin kello 7.30 illalla.

Alerts-Visan laatikkopäivälliset ovat Finnish haalilla sunnuntaina, marraskuun 15 päivänä, alkaen kello 12 päivällä. Laatikkolahjoitukset tervetulleita.

Vapaus-kustannusyhtiön johtokunnan kokous on tänään (perjantaina) liikkeen konttorissa klo 7.30 illalla.

CSJ:n Keski-Ontarion aluetoimikunnan kokous on Vapauden toimituksessa tänään (perjantaina) kello 6 illalla.

"Uusi pörriäinen"-näytelmän harjoitukset ovat Finnish haalilla tiistaisin ja perjantaisin kello 7 illalla.

CSJ:n Sudburyn osaston kokous pidetään Finnish haalilla tiistaina, marraskuun 17 päivänä, alkaen kello 7.30 illalla.

CSJ:n Sudburyn os. näyttämökomitea järjestää railakkaan bingon Finnish haalille torstaina, marraskuun 19 päivänä, alkaen kello 7.30 ill.

Melody-orkesterin kabaretti on Finnish haalilla lauantaina, marraskuun 21 päivänä. Soitosta huolehtii Hako-Ojan poikien yhtye.

Työn Puiston mainio sauna on yleisön palveluksessa keskiviikkoisin, lauantaisin ja sunnuntaisin klo 1—11 ip.

Laatikkopäivällisille Finnish-haalille

Tänä sunnuntaina on Finnish haalilla Alerts-Visan järjestämät laatikkopäivälliset, alkaen kello 12 päivällä. Tilaisuuteen toivotaan oikein runsasta osanottoa ja yleisölle hyvää ruokahalua.

Visan ja Alertsin jäsenet ovat myöskin antaneet tiedoksi, että laatikkolahjoitukset ovat erittäin tervetulleita. Siis pidetään tämä tilaisuus mielessä ja mennään ruokailemaan koko perheen voimalla. Tervetuloa!

Aterioinnin jälkeen näytetään hyvä elokuva.

FRANK R. BLOCK, R.O.
OPTOMETRISTI
Puh. konttori 674-4014
kotiin 673-0705
65 ELM STREET EAST
SUDBURY, ONT.
VASTAANOTTO ESPANOLASSA
Keskiv. iltap. ja torst. aamup.

Bingoa pelataan ensi torstaina

Ensi torstaina, eli marraskuun 19 pnä, alkaen kello 7.30 illalla, on Finnish haalilla railakas bingoilta, jonka järjestämisestä huolehtii CSJn Sudburyn osaston näyttämökomitea.

Tätä bingoa varten on varattu suuri valikoima hyviä voittoja ja tietenkin voittolahjoitukset ovat tervetulleita.

Pidetään tämä tilaisuus mielessä ja annetaan kannatus näyttämötaiteelle.

Melodyn kabaretti viikon kuluttua

Finnish haalin syystoimintakauden ensimmäinen kabaretti on lauantaina, marraskuun 21 pnä. Tilaisuuden järjestämisestä huolehtii tunnetulla huolellisuudella Melody-orkesteri.

Orkesterilaisten tilaisuus on erikoinen myös sen vuoksi, että he ovat päättäneet huolehtia kaikista tehtävistä itse, tarjoilu mukaanluettuna. Illan kuluessa tarjoillaan maukkaita voileipiä, jotka sisältyvät $1.25 sisäänpääsymaksuun.

Näissä juhlissa tanssimme tunnetun Hako-Ojan poikien yhtyeen tahdissa. Siis pidetään tämä mielessä ja mennään oikein suurella joukolla näihin syksyn ensimmäisiin kabaretteihin.

Legionan haalin kohtalo oli jälleen käsiteltävänä

Valtuusmies Tom Zaitz ei saanut kannatusta viime tiistai-iltana kun hän moitti kontrollilautakuntaa siitä tavasta, jolla se käsitteli Legionan haalin kysymystä.

Royal Caandian Legionan osasto No. 76 oli kontrollilautakunnan kokouksessa viime viikolla tarjoten haalia kaupungille yhden dollarin hinnasta. Edustajisto sanoi, että Legiona ei pysty enään pitämään huolta haalista, ja että sen on joko myytävä se tai luovutettava kaupungille.

Kontrollilautakunta pyysi kaupungin pääkirjuri P. H. Murphyltä raportin siitä, mihin kaupunki voisi haalia käyttää ja kuinka paljon sen hallussapito tulisi maksamaan kaupungille.

"Kontrollilautakunnan asia on päättää ottaako se rakennuksen yhden dollarin hinnasta", sanoi Zaitz. "Valtuuston pitäisi päättää haluaako se rakennuksen ja minkälaisia tutkimuksia pitäisi tehdä."

Valtuusmies vaati, että valtuusto nimittäisi komitean, joka suorittaisi tarpeelliset tutkimukset.

[illegible] kontrollilautakunnan [illegible] pormestari [illegible]

[illegible] sillä tapaa, jolla [illegible] käsitteli [illegible] valtuusmies Zaitz. "[illegible] todellisuudessa kysymyksessä oleva rakennus kannattaa itseänsä."

Kontrolleri Neil Birney sanoi, [illegible] on aivan päinvastoin sen [illegible] kontrollilautakunnalle [illegible] Legionan edustajien taholta. Legionan lausunnossa selitettiin, että vaikka verojakaan ei [illegible] niin se ei sittenkään kannattaisi itseään."

[illegible] Les McDonald ja [illegible] puoltivat kontrollilautakunnan toimenpidettä.

Muut valtuuston jäsenet kannattivat [illegible] kontrollilautakunnan [illegible] ja hyväksyivät kontrollilautakunnan raportin ilman [illegible] huomautuksia.

Poliisilaitoksen asia esille tammik. 5 pnä

Ontarion kunnallislautakunta pitää yleisen kuulustelukokouksen tammikuun 5. päivänä käsitelläkseen Sudburyn kaupungin anomusta uuden poliisilaitoksen rakentamisesta. Kokous pidetään Sudburyn kaupungin kirjaston juhlasalissa, alkaen kello 10 aamulla.

Kaupunki on anonut Ontarion kunnallislautakunnalta rakennuslupaa uudelle, noin $280,000 hintaiselle poliisilaitokselle. Samalla kaupunki pyysi kunnallislautakuntaa tekemään tarpeettomaksi veronmaksajien yleisäänestyksen tässä asiassa. Kaupungin kiinteimistöjen omistajilla on oikeus äänestää tämäntapaisten suunnitelmien menokysymyksistä.

Valtuusto hyväksyi aikaisemmin tänä vuonna satavuotissuunnitelmia tutkineen erikoiskomitean ehdotuksen, että Sudburyn kaupungin satavuotissuunnitelmaksi otettaisiin uuden poliisilaitoksen rakentaminen. Kaupunki sai tämän vuoden elokuussa maakuntahallituksen ehdollisen hyväksymisen tälle ohjelmalle.

HYVÄ KIUAS-SAUNA
TYÖN PUISTOSSA
Auki keskiv., lauant. ja sunnunt.
Kello 1 ip.—11 illalla
1742 PARIS ST. SUDBURY

Kaksi asianajajaa syytteeseen

Kaksi sudburylaista asianajajaa, Ronald B. Warren ja B. T. Rolston on asetettu syytteeseen riistanvartijan kanssa riitelemisestä ja he joutuvat poliisioikeuteen Gore Bayssa marraskuun 16 päivänä.

Syytös nostettiin kalastusta ja metsästystä koskevan 12:sta lakipykälän nojalla. Mainitun lakipykälän nojalla voidaan tuomita $1,000 sakkoon.

Syytökset nostettiin selkkauksen johdosta, jonka riistanvartijat väittivät tapahtuneen marraskuun 2 päivänä maiden ja metsien viraston tarkistusasemalla Little Currentissa.

Riistanvartijain johtajan Charlie Bibbyn antaman lausunnon mukaan selkkaus tapahtui kun riistanvartija Don Hughson pyysi miehiä, jotka oli pysäytetty tarkistusasemalle, näyttämään heidän metsästyslupansa.

Sähkölasku nousee tai laskee kulutuksen pohjalla

Marraskuun 15 pnä voimaanastuvat Sudbury sähkövoimakomissionin uudet hintaluokittelut antavat etuisuuksia niille, jotka kuluttavat keskikertaisesti tai sitä enemmän sähköä.

Mutta keskinkertaista vähemmän sähkövoimaa kuluttaville uudet hintaluokittelut merkitsevät sähkömenojen kohoamista.

Uuden luokittelun mukaan alhaisin lasku, joka tulee kotikäytössä sähköä kuluttavalle asiakkaalle, on $1.50 kuukaudessa. Tämä alhaisin lasku oikeuttaa kuluttajan käyttämään 50 kilowattituntia sähköä kuukaudessa. Tämä on hinnankorotus keskinkertaista määrää vähemmän kuluttavalle. Entisen luokittelun mukaan pienin lasku oli $1.30 kuukaudessa.

Toisen hintaluokkaan kuuluvat maksavat seuraavasta 200 kwt:sta 1.2 senttiä jokaista kwt:a kohti. Tämä on melkein sama kuin aikaisemmassakin luokittelussa. Kokonaisero tässä 200 kwt:nin käytössä on noin 10 pros.

Näiden kahden yllämainitun luokituksen ylimenevästä sähkömäärästä veroitetaan käytetystä sähköstä yksi senttiä kwt:lta kohti. Tämä hinta on alhaisempi kuin ennen, jolloin tässä luokassa piti maksaa 1.2 senttiä kwt:sta.

Goldwater lujilla kotivaltiossaankin

Phoenix, Ariz. — Yhdysvaltojen presidentinvaalien virallisista tuloksista käy ilmi, että tappiolle jäänyt presidenttiehdokas Barry Goldwater voitti kotivaltiossaan Arizonassa ainoastaan 4,859 äänen enemmistöllä.

Arizonan äänestäjät antoivat Goldwaterille 242,443 ääntä, kun taas presidentti Lyndon B. Johnson sai 237,584.

Arizonan lisäksi Goldwater voitti ainoastaan viidessä etelävaltiossa.

Johnson City, Tex. — Tulokset olivat normaalit presidentti Johnsonin käytyä lauantaina tavanomaisessa lääkärintarkastuksessa, johon sisältyi rinnan läpivalaisu, elektrokardiogrammi ja näkötarkastus, ilmoitettiin Valkoisesta talosta.

Presidentti lensi maatilaltaan helikopterilla noin sadan kilometrin matkan Brooksiin, missä tarkastus suoritettiin ilmavoimien tukikohdan lääketieteellisessä keskuksessa.

— Rautateiden syntymäpäivä oli syyskuun 27 pnä 1825, jolloin Stephensonin suunnittelema veturi kulki Stocktonin — Darlingtonin radalla Englannissa.

TORONTON V. - JA U.-SEURA YRITYS
— järjestää —
KAKSIPÄIVÄISET TILAISUUDET
Don-haalilla
957 Broadview Ave., Toronto, Ontario

RAILAKKAAT
KABARETTITANSSIT
Perjantaina, marraskuun 20 päivänä
kello 9—1
Tarjoilu alkaa kello 8 illalla.
Soittaa ANNIKKI VICKMANIN YHTYE
Sisäänpääsy $1.00

MAUKKAAT
LAATIKKOPÄIVÄLLISET
Sunnuntaina, marraskuun 22 pnä
alkaen kello 12.30 ip.
Aterian hinta: Aikuiset $1.00 — Lapset 50c
TERVETULOA MOLEMPIIN TILAISUUKSIIN.

Ehdotti komiteaa kontrolloimaan kehitysohjelmaa

Sudburyn kaupungin suunnittelulautakunnan viime tiistaina tekemä ehdotus, että muodostetaan teknillinen komitea käsittelemään Borgia-kadun uudistussuunnitelmaa tulee kaupunginvaltuuston harkittavaksi.

Suunnittelulautakunta ehdottaa, että ryhmän johtajaksi tulisi pormestari Fabbro, ja että siihen tulisi edustajat kaupungin lakitoimistosta, yleisten töiden virastosta, rahastonhoitajan virastosta, lainausyhdistyksestä (Central Mortgage and Housing Corporation), Ontarion kunnallisasiain virastosta, Sudburyn suunnittelulautakunnasta ja kauppakamarista.

Kaupungintalon eri osastojen edustajat olisi nimitettävä valtuuston toimesta. Tälle komitealle tulisi Sudburyn "alakaupungin" uudistamisen alkuvaiheen hallinnolliset tehtävät.

Komitean tehtäviin kuuluisi ostettavaksi tulevien omaisuuksien arvon arvioiminen, asukkaiden uudelleen sijoittaminen, uudestaan sijoitusta käsittelevän komitean avulla ja neuvottelut ostettavien omaisuuksien suhteen.

Komitea tekisi myös ehdotuksia kontrollilautakunnalle ja valtuustolle maanosto- ja myyntikysymyksissä sekä ohjelman rahoittamisessa.

Euroopan suurin Petrokemiallinen tehdas Hollannissa

Lokakuun 16 pnä olivat Standard Oil Compny (New Jersey):n hollantilaiselle tytäryhtiölle Esso Nederlandille Rotterdamin läheisyyteen valmistuneen Euroopan suurimman petrokemiallisten tuotteiden tehtaan viralliset avajaiset. Tehdas, joka olisi tullut maksamaan 17 milj. dollaria ja jonka kapasiteetti on 220,000 tn/vuodessa, tulee valmistamaan bensiiniä, tolueenia ja ksyleeniä. Näitä kemikaaleja käytetään muovien, synteettisten kuitujen, pesuaineiden, hartsien, hyönteismyrkkyjen, värien ja maalien valmistuksessa. Tehdas tultaneen laajentamaan vuonna 1965 sykloheksaania 60 tn/vuodessa tuottavalla osastolla. Sykloheksaanista on tulossa yhä tärkeämpi nailonkuitujen raaka-aine.

Uuden tehtaan petrokemiallisia tuotteita myydään, paitsi Hollannissa, myös muissa yhteismarkkinamaissa sekä Englannissa ja Skandinavian maissa Suomi mukaanluettuna.

Läski lihaksi nikotiinilla?

Canadalaiset tiedemiehet ovat tehneet merkittävän keksinnön, millä voi olla huomattava vaikutus sianlihan tuotannolle. Sen avulla sanotaan läskin muodostuksen vähenevän ja lihan tuoton kasvavan.

Suoritetussa tutkimuksessa ovat tiedemiehet todenneet, että lisättäessä hivenen nikotiinia sikojen ruokaan niiden lisämunuaiset alkavat erittää enemmän hormooneja, jotka alentavat eläimen rasvamäärää ja lisäävät lihan muodostusta.

Kokeiden sanotaan osoittaneen, että jos sikojen ruokaan lisätään yksi miljoonasosa nikotiinia, kohoaa eläinten lihan tuotos 5—17 prosentilla.

— Norjan asukasluku oli lokakuun 1 päivänä 3 704,000, siis 0.8 prosentin nousu edelliseen vuoteen verrattuna.

Vietnamin tulvissa kuoli ehkä 5,000

(Jatkoa sivulta 1)

majaan. Insinöörit arvelevat, että tämän sillan korjaamiseen kuluu kuutisen kuukautta.

Tulva-alueen eteläpuolella jatkui sodankäynti Saigonin joukkojen ja Viet Cong-sissien välillä. Yleisesti tunnetun taktiikan mukaan sissit hyökkäsivät ensin erästä asutuskeskusta vastaan Saigonin länsipuolella, asettuivat sitten väijyksiin ja surmasivat kylän avuksi lähetetyistä Saigonin asevoimista 26 miestä ja haavoittivat 33 muuta.

Pari viikkoa sitten valtaan nostettu pääministeri Tran Van Huong, joka joutui jo ennen tulvia poliittisten vaikeuksien kohteeksi, sai torstaina Yhdysvalloista presidentti Johnsonin tukisanoman. Etelä-Vietnamin uutistoimiston julkaiseman version mukaan presidentti Johnosn sanoo tervehdyksessään: "Voitte olla vakuuttuneena siitä, että teidän tukenanne on Yhdysvaltain luja moraalinen ja aineellinen apu Vietnamin tasavallan vapauden ja itsenäisyyden hyväksi."

Pääministeri Huongia vastaan on noussut poliittista vastarintaa siitä kun hän on julistanut, että hallituksen tarkoituksena on eristää politiikka opetustyöstä ja uskonto asioista. Häntä on arvosteltu myös siitä, kun Huong on pitänyt hallituksen palveluksessa eräitä teknikkoja, jotka olivat aikaisemmin virasta syöstyn presidentin Ngo Dinh Diemin palveluksessa. Etelä-Vietnamin yliopillaat ovat ilmoittaneet, että he tulevat järjestämään uusia mielenosoituksia, ellei hallituksen kokoonpanossa tehdä muutoksia.

Kuivuus uhkaa Yhdysvalloissa

Chicago. — Associated Press-uutistoimisto on suorittanut maanlaajuisen tutkimuksen ja todennut, että pitkän aikaa vallinnut kuiva sää on aikaansaanut seuraavaa:

— Talvivehnäviljelykset ovat vaarassa tuhoutua ellei piakkoin saada jatkuvaa ja huomattavaa sadetta.

— Tuhansia eekkereitä metsää on palanut keskivaltioissa ja idässä kuivuuden takia.

— New Englandin valtiossa ovat useimmat kaivot ja lammikot kuivuneet ja useissa tapauksissa on jouduttu turvautumaan veden kuljettamiseen muilta alueilta karjalle.

— New Yorkin osavaltion maitokarjankasvattajat ovat arvioineet, että paikallisesti kasvatetun karjanrehun puute on aiheuttanut heille yli $10 miljoonan lisämenot.

Kentuckyn kuvernööri Edward T. Breathitt on määrännyt kulkukiellon 10,774,000 eekkerin alalla osavaltion omistamissa metsissä peläten metsäpalojen leviämistä. Määräys merkitsee sitä, että metsästyssesonki näillä alueilla on tänä vuonna normaalia lyhempi.

Joissakin ravintoloissa Massachusettsissa ei enää tarjoa vettä paitsi siinä tapauksessa, että asiakas nimenomaan pyytää sitä.

Jätevesistä lannotteita

Eräät puolalaiset tiedemiehet ovat todenneet, että sokeritehtaiden runsailla jätevesillä voidaan huomattavasti lisätä heinän kasvua niityillä ja laidunmailla.

Puolan sokeritehtaat käyttävät vuosittain lähes 100 miljoonaa tonnia vettä, mikä käytön jälkeen lasketaan erilaisiin vesistöihin. Tutkimuksissa on todettu, että sokeritehtaiden jätevedet sisältävät monia sellaisia aineita, joita voidaan käyttää lannoitteena.

Käytännön kokeissa on todettu, että käyttämällä tällaiset jätevedet lannoittamiseen kohoaa heinän kasvu jopa yli 50 prosentilla.

Kaunotar kateissa

Lontoo. — Lontoossa ja Pariisissa on etsitty maanantaina kadoksissa olevaa kaunotarta, jonka on määrä edustaa Boliviaa Miss Maailma-kilpailuissa Lontoossa torstaina.

24 vuotiaan, La Pazista kotoisin olevan Sonia Cardenasin oli määrä saapua Lontooseen jo monta päivää sitten.

Kilpailun järjestäjäin edustaja sanoi maanantaina: — Meille sanottiin, että hän vaihtaa konetta Pariisissa saavuttuaan Boliviasta. Bolivian Lontoon suurlähetystö on nyt kuitenkin ilmoittanut meille uskovansa, että Miss Cardenas on voinut olla Ranskassa useita viikkoja. He ovat pyytäneet Pariisin suurlähetystöään etsimään häntä.

— Olemme varmat siitä, että hän aikoo kilpailla, mutta emme voi ymmärtää miksi hän ei ole ottanut yhteyttä meihin, lisäsi järjestäjäin edustaja.

Pariisissa lentokentän edustajat ja poliisiviranomaiset sanoivat maanantaina tutkivansa Sonia Cardenasin katoamista.

Lentoviranomaiset sanoivat, ettei ainoallakaan Etelä-Amerikasta Pariisiin liikennöivällä yhtiöllä ole tietoja hänen matkastaan.

KODIN PIIRISTÄ

TOIMITTANUT EEVA

Huonekasvien syystalvi

Huonekasveista ovat mukula- ja sipulikasvit jo aloittaneet talvilomansa, joka on niin täydellinen, että ne huoletta voidaan siirtää komeroiden pimentoon uutta kasvukautta odottamaan. Vähän enemmän huolta antavat ruusut, hortensiat, verenpisarat ym. kasvit, jotka varistavat lehtensä ja tulevat ränsistyneen näköisiksi. Viileä säilytyspaikka on niille parhain ja tietenkin kastelu näissä olosuhteissa äärimmäisen niukka.

Huonekasviemme enemmistö, viherkasvit viihtyvät onneksi vakinaisilla paikoillaan. On tärkeätä, että niiden elintoimintoja ei yritetä elvyttää, vaan pyritään järjestämään niillekin jonkinlainen lepotauko.

Ensimmäinen tehtävä kasvun heikentämisessa on lannoituksen lopettaminen. Ruukkumullassa on varmasti sen verran evästä, että kasvi sen turvin selviää talven yli.

Myös veden antamista vähennetään. Juuri kastelu on syystalven hoitotoimenpiteistä vaikein. Erityisesti keskuslämmityshuoneet panevat sekä kasvit että niiden hoitajan taidon kovalle koetukselle. Jos kasvit on sijoitettu lämpöpatterien läheisyyteen, vaativat ne valon niukkuudesta huolimatta miltei jokapäiväisen kastelun.

Kuitenkin on muistettava, että kasvit ovat hyvin yksilöllisiä tässä suhteessa: visifiikus ja niilinpalmu vaativat kosteutta aivan toisella tavalla kuin tavallinen fiikus ja kultaköynnös, kaktuksista puhumattakaan. Istutusastian laatu on myös ratkaiseva tekijä: tiivispintaisissa ruukuissa kasvavat kukat eivät vaadi kastelua läheskään yhtä usein kuin saviruukuissa kasvavat. Vielä pä ruukkujensuojuksetkin vaikuttavat kasvien vedentarpeeseen.

Yleisohjeena voitaisiin sanoa, että on parempi pitää kasvit syystalven kuukausina hieman liian kuivina kuin hieman liian märkinä.

Huonekasvien joukossa muodostavat oman ryhmänsä syystalven kukkijat, joista mainittakoon joulukaktus, liisankukka, tulisointu syklaami, annansilmä, tuli köynnös. Useat näistä elävät parhainta "kevätkauttaan" ja vaativat sen mukaisen hoidonkin. Kastelun on oltava säännöllistä ja verraten runsasta, valoa on annettava mahdollisimman paljon ja lannoitustakin viikon — parin väliajoin.

* * *

TAIKINOIDUT NAKIT

Piirakkataikina kaulitaan ohueksi levyksi ja siitä leikataan nelikulmaisia paloja, jotka ovat vähän nakkeja pidemmät. Nakit kierretään taikinalevyn sisään ja päät suljetaan painamalla ne tiiviisti kiinni — jatkoskohta alaspäin — voidellaan munalla ja paistetaan hyvässä lämmössä.

* * *

NAKKILAATIKKO

8 nakkimakkaraa
8 pekoniviipaletta
perunasosetta
1 kkp juustoraastetta

Asettakaa perunasose tulenkestävään voideltuun vuokaan ja sirotelkaa pintaan juustoraastetta. Kiertäkää pekoniviipaleet nakkien ympäri ja painakaa ne sitten vuokaan perunasoseen päälle. Vuoka pidetään uunissa kunnes ruoka on paistunut kauniin ruskeaksi.

* * *

UINUVA PRINSESSA

Pääaineeksi kukkakaalia, riisiä, sipulia, sieniä, kermaa, tomaatteja, juustoa ja persiljaa.

Kukkakaali keitetään suolavedessä kokonaisena. Hienonnettu sipuli ruskistetaan rasvassa kullankeltaiseksi, lisätään riisiä ja haudutetaan kypsäksi kukkakaalin keitinliemessä. Peratut sienet käristetään kattilassa, lisätään kermaa vähitellen. Puolet sienistä otetaan kattilasta, loput saostetaan vehnäjauholla paksuhkon kastikkeen vahvuiseksi ja maustetaan. Tomaateista leikataan kansi pois ja sisusta poistetaan. Tomaatit täytetään sienimuhennoksella. Suurelle vadille levitetään ensin riisi alustaksi, sen päälle raastettua juustoa ja keitetty kukkakaali, kukkakaalille sienikastike, täytetyt tomatit vadin rennoille. Koko vati työnnetään uuniin kunnes juusto sulaa. Koristetaan persiljalla.

Suomen kansallis-oopperan baletti Puolassa

Helsinki. — Suomen kansallisoopperan baletin Puolan vierailu alkoi sunnuntaina. Taiteilijoita kuljettava puolalainen erikoiskone lähti Helsingin lentoasemalta sunnuntaina iltapäivällä. Matkan johtajana on oopperanjohtaja Tauno Pylkkänen. Matkalle lähtivät myös taiteilijajoukon mukana Puolan-Suomen kulttuurikomitean puheenjohtaja, opetusministeriön kansliapäällikkö Heikki Hosia, prof. Veli Merikoski ja hallitusneuvos Arvo Salminen.

Baletin vierailu Puolassa kestää lähes viikon. Ensi-ilta oli tk. 10 pnä Varsovan Oopperassa.

KANNATTAKAA LIIKKEITÄ, JOTKA ILMOITTAVAT VAPAUDESSA!

KOKOUSKUTSU
WORKERS CO-OPERATIVE RESTAURANT OF SOUTH PORCUPINE LIMITED
(entinen Star Club)
Osakkeenomistajien huomioon!
Osuuskunnan vuosikokous pidetään liikkeen omalla huoneistolla sunnuntaina, marrask. 22 pnä, 1964, alkaen kello 7 illalla.
Kokouksessa esitetään liikkeen tiliraportti ja käsitellään kaikki vuokrausta koskevat y.m. esille tulevat asiat. Jokaisen jäsenen läsnäolo on välttämätön!
JOHTOKUNTA.

Nyt saatavana erikoisesti valittuja
TRIOLA-LEVYJÄ
ALENNETULLA HINNALLA
Ainoastaan $1.00 kpl.
(ynnä 3% myyntivero Ontariossa)
Postitilausten tulee käsittää vähintään 3 levyä ja ostajan on maksettava lähetyskulut.

T 4076	TUNTURITUVASSA, tango: Erkki Junkkarinen BALLAADI ORPO-MARJASTA, valssi: Erkki Junkkarinen
T 4099	KUIN ENNEN, tango: Olavi Virta KYYNEL AKKUNAN TAKANA, valssi: Olavi Virta
T 4119	UNOHTUNUT KITARA, valssi: Tapio Rautavaara OI, JOS NUKKUA SAIN KERRAN, Tapio Rautavaara
T 4296	VAIN KULJET MUSTALAINEN, valssi: Erkki Junkkarinen TANGO NOCTURNO: Erkki Junkkarinen
T 4277	ROMANESCA TANGO: Olavi Virta ÖISET KITARAT, tango: Olavi Virta
T 4341	SUUDELMAAN, valssi: Erkki Junkkarinen ja Olavi Virta MIKSI KYYNEL KIILTÄÄ, valssi: Junkkarinen ja Virta
T 8020	SAIMAAN VALSSI, Kippari-kvintetti EMILIAN POLKKA: Jorma Ikävalko
T 8021	ILOINEN KULKURI, jenkka: Jorma Ikävalko PELIMANNI OLLI, polkka: Kippari-kvintetti
T 8036	HYMYKUOPPA, valssi: Veikko Tuomi EN TAHTES ITKE, jenkka: Vilho Vartiainen

TILATKAA OSOITTEELLA:
Vapaus Publishing Co. Limited
P. O. BOX 69 SUDBURY, ONT.